DANDERYDS KOMMUN

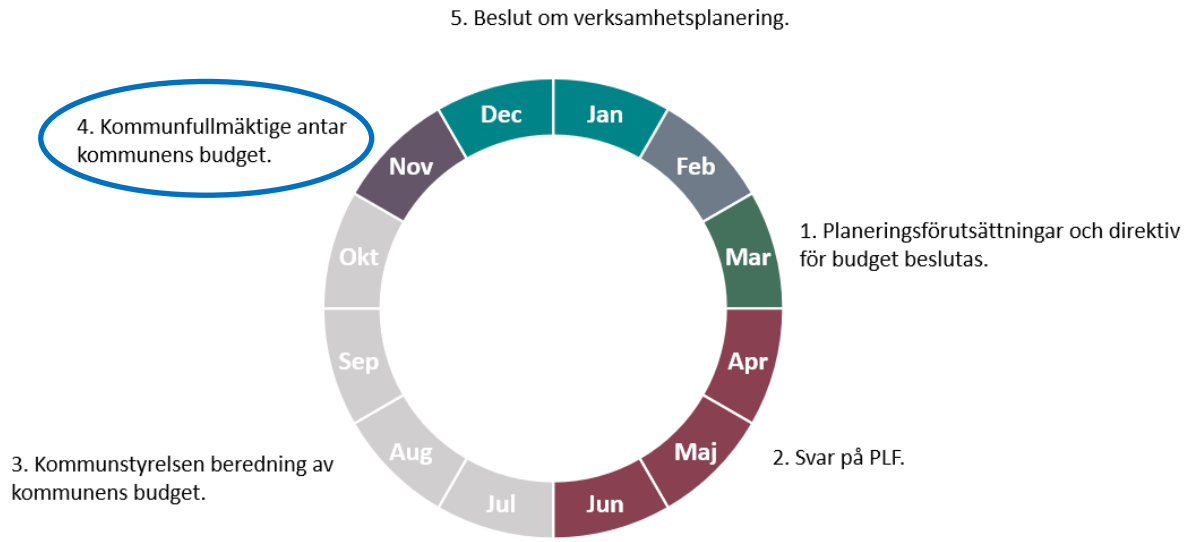
Budget 2027 och plan för 2028–2029

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Inledning

I enlighet med kommunens riktlinjer för ekonomistyrning framgår det att kommunstyrelsen har till uppgift att upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen, anslagen samt peng- och checkbeloppen anges. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. Den ska också innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år. I Danderyds kommun ska också en investeringsplan om fem år biläggas och beslutas tillsammans med budgetbeslutet. Nämndernas och kommunstyrelsen svar på planeringsförutsättningar och direktiv till budget (PLF) utgör underlag till kommunens budget.

Kommunfullmäktige antar kommunens budget i november. Utöver budget för nästa kalenderår och plan för två år, innehåller den också kommunens finansiella- och verksamhetsmässiga mål.

Rapport

Datum: 2026-11-09
Diarienummer: 2026/0062
Kommunfullmäktige
Björn Wallgren

Innehåll

1. I en orolig omvärld står Danderyd starkt 5

2. Inledning och politisk inriktning 7

3. Budgetförslag 2027 i korthet 12

4. Kommunfullmäktiges mål 2027 för all kommunal verksamhet, inklusive Djursholms AB 14

5. Finansiella mål 17

5.1. Resultat enligt balanskrav 17

5.2. Soliditet 17

5.3. Soliditet inklusive pensionsåtaganden 17

5.4. Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar 17

6. Ekonomiska förutsättningar 18

7. Finansiering och likviditet 18

8. Pensionsskuld 19

9. Ordförandens budgetförslag 2027 20

9.1. Nämndernas nettokostnader 21

9.2. Pensionskostnader 24

9.3. Internränta 24

9.4. Skatteintäkter (netto) 25

9.5. Finansnetto 27

10. Ordförandes budgetförslag 2027 och plan 2028–2029 29

11. Investeringsbudget 2027 och plan 2028–2031 30

12. Fastställande av kommunens mål 31

12.1. Ordförandens förslag till beslut 31

13. Kommunstyrelsen 31

13.1. Ordförandens förslag till beslut 39

14. Valnämnden 40

14.1. Ordförandens förslag till beslut 40

15. Överförmyndarnämnden 40

15.1. Ordförandens förslag till beslut....42
16. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden....42
16.1. Ordförandens förslag till beslut....46
17. Kultur- och fritidsnämnden....46
17.1. Ordförandens förslag till beslut....51
18. Tekniska nämnden....51
18.1. Ordförandens förslag till beslut....55
19. Utbildningsnämnden....55
19.1. Ordförandens förslag till beslut....61
20. Socialnämnden....62
20.1. Ordförandens förslag till beslut....67
21. Fastighetsnämnden....67
21.1. Ordförandens förslag till beslut....70
22. Finansiering....70
22.1. Ordförandens förslag till beslut....70
23. Djursholms AB....71
23.1. Ordförandens förslag till beslut....72
24. Revision....72
24.1. Kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut....73

1. I en orolig omvärld står Danderyd starkt

Danderyd är en kommun att vara stolt över. Vi som bor här trivs och när Danderydsborna själva rankar kommunen är Danderyd den bästa kommunen i Sverige att bo och leva i. Vi har en av Sveriges lägsta kommunalskatter, meritvärden i skolan och företagsklimat i Sverigetopp och har blivit utnämnda som bästa kommun i Sverige att bli gammal i. Det är resultat som inte kommer av sig själva. De bygger på ett långsiktigt ledarskap, ansvar och tydliga politiska prioriteringar.

Vår omvärld är alltjämt orolig och i förändring, vilket innebär att våra ekonomiska förutsättningar fortsätter vara mer oförutsägbara än tidigare. Då behöver Danderyds ekonomi stå stark. Det ser vi till genom att prioritera våra resurser varsamt och klokt. Danderyd betalar idag i särklass mest per invånare till det kommunala utjämningssystemet. För 2027 förväntas kommunen betala cirka 1 027 miljoner kronor. Statliga utredningar finns som ytterligare skulle kunna öka systemets belastning på Danderyds ekonomi. Systemet innebär en helt orimlig börda för Danderyds invånare, och vi arbetar kontinuerligt för en förändring av systemet.

Vi tar ansvar för framtiden. En stärkt ekonomisk reserv tillsammans med ett positivt resultat ger kommunen en buffert för oförutsedda händelser och skapar handlingsutrymme. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för att långsiktigt kunna upprätthålla kommunens kärnuppgifter och fortsatt hålla kvaliteten hög. Den här budgeten tar fasta på det som är kommunens viktigaste uppgift: att prioritera kärnverksamheterna – skola och omsorg. Det är inte bara Danderyds ekonomi som behöver marginaler, även Danderydsbornas ekonomi stärks då vi genom kloka prioriteringar samtidigt sänker skatten. Genom att hålla tillbaka onödig administration och prioritera det som skapar värde kan vi få ut mer av varje skattekrona.

Tryggheten är central. Danderyd ska vara en trygg kommun att leva, arbeta och åldras i. Därför fortsätter vi att stärka tryggheten i våra offentliga miljöer och arbeta förebyggande för att skapa en trygg vardag för barn, unga, vuxna och äldre.

Danderyd ska fortsätta vara en kommun där människor vill bo, leva och verka. Vi ska värna vår trädgårdsstad, våra gröna miljöer och den livskvalitet som gör Danderyd unikt.

Genom att ta ansvar för ekonomin, prioritera kommunens kärnuppgifter och fortsätta värna det som gör Danderyd unikt bygger vi Danderyd starkare för framtiden. Med trygghet, kvalitet och långsiktighet ska Danderyd även framöver vara en kommun där människor trivs, vill leva och bygga sin framtid.

Kommunstyrelsens ordförande

2. Inledning och politisk inriktning

Danderyds kommun ska målmedvetet fortsätta att utveckla förutsättningarna för att vara Sveriges bästa kommun att leva bo och verka i. Danderyd ska bli än mer attraktivt för såväl invånare som företag och föreningar. Budgeten förenar kvalitet och valfrihet i förskolan, skolan och omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning, med ekonomiskt ansvarstagande i oroliga tider. Utgångspunkten för politiken är Danderydsborna. Det är invånarnas behov, intressen och möjligheter som är vägledande i det politiska arbetet.

Kommunens verksamheter ska vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi för såväl dagens skattebetalare som för kommande generationer. Vikten av långsiktigt ekonomiskt ansvarstagande, budgetbalans med välavvägda och hållbara prioriteringar är ännu större i oroliga tider som dessa. Arbetet med att stärka, utveckla och förbättra kommunens upphandlingsorganisation ska fortsätta i hög takt. Kommunen ska tillhöra landets tio mest effektiva kommuner.

Danderyd ska vara en plats där det är möjligt att förverkliga sina drömmar. Sammanhållningen mellan olika grupper och generationer ska öka och de civila gemenskaperna stärkas. Danderyd är större än det kommunala uppdraget. Det civila samhället och engagemanget hos invånarna är stort och ska tas tillvara. Människor ska ha stor möjlighet att forma sina liv efter egna förutsättningar och önskemål.

Här ska förutsättningarna att driva företag vara de bästa och en förebild för andra. Den förda politiken siktar mot ökat företagande i ett välmående och förändringsbenäget näringsliv. Givet kommunens höga värden i företagsmätningar är utgångspunkten att kommunen förblir länets bästa och en av landets bästa kommuner att driva företag i.

God framkomlighet i trafiken och goda kollektivtrafikförbindelser främjar hållbarhet och bidrar till näringslivets förutsättningar och till en enklare vardag för enskilda invånare. Regionala och nationella samarbeten inom dessa områden måste därför prioriteras.

Det politiska inflytandet över människors vardagsbeslut ska vara så litet som möjligt. Invånarna kan själva bestämma vilken vård- och omsorgsgivare som de och deras familj vill ha och vilken typ av barnomsorg och skola barnen ska gå i. I kommunen ska det erbjudas möjlighet för den enskilde att välja den omsorgsgivare, förskola och skola som bäst motsvarar de egna önskemålen och behoven, oavsett om den bedrivs i kommunal eller enskild regi.

En av de viktiga kommunala uppgifterna är att ansvara för att det finns en omsorg av hög kvalitet för äldre Danderydsbor som behöver service, omsorg och vård. Deras upplevelse och önskemål ska vara vägledande inom omsorgen. Det innebär att äldreomsorgen ska präglas av hög kvalitet, inflytande, individualisering och trygghet. Det stöd som ges ska kännetecknas av valfrihet, integritet, värdighet och respekt. Förebyggande insatser och tidiga insatser bidrar både till ett rikare liv för den enskilde och till möjligheten att bo hemma längre för de som önskar, även när behoven blir större. Därför stärks hemtjänsten nästa år och äldreomsorgen utvecklas för ökad matglädje. Under mandatperioden kommer ett nytt särskilt boende för äldre med behov av stöd i privat regi att etableras i kommunen vid Danderyds sjukhus. Fastigheten Storkalmar är under utredning. Om kostnaderna för fastigheten kvarstår vid halvårsskiftet ska den ekonomiska reserven användas för att fastigheten inte längre ska belasta socialnämndens budget.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och föra vidare vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger barnen en bra start i livet, möjlighet att öppna nya dörrar, se nya perspektiv och lär barn och ungdomar värdet av att anstränga sig. I skolorna i kommunen ska alla elever, utifrån sina förutsättningar, få de kunskaper de behöver för att växa. Akademiskt, kulturellt, tekniskt, idrottsligt — alla begåvningar ska ges förutsättningar att utvecklas och blomstra. Alla barn ska utmanas på sin nivå, en nivå som förändras över tid och därför ska stödet ta sikte på denna förändringsresa. För att möjliggöra detta under den omställning till lägre elevantal som nu pågår stärks skolan väsentligt under två år.

Behovet av valfrihet och individuell anpassning är lika stort inom socialtjänsten som i andra delar av omsorgen. Människor är olika och därför behövs en mångfald och ett omfattande förebyggande och stödjande arbete. Det förebyggande arbetet för personer med funktionsnedsättning ska fortsatt utvecklas, liksom de olika insatser som finns för att skapa en meningsfull vardag och ett värdigt liv. Socialtjänstlagens krav på förebyggande insatser ligger till grund för hela kommunens utvecklingsarbete för att öka individernas livskvalitet.

Det fokus på ökat välmående för barn och unga som förstärktes redan 2026 ska fortsätta i oförminskad takt och omfattning, med fokus på fritids under 2027. Såväl förskola, skola, socialtjänst som kultur och fritid ska genom samverkan, förebyggande arbete och tidiga insatser skapa den trygghet att växa som alla unga behöver. Resultaten av dessa insatser ska synas i elevernas bedömning av sin hälsa, i lärandemål och inom ramen för socialtjänstens olika insatser. Samarbetet med polisen är av vikt och genom det gemensamma arbetssättet

Backa barnet kommer nya lösningar att finnas för den gemensamma insatsen att värna barn och unga. Backa Barnet samlar kommun, region och andra samhällsaktörer för att säkerställa att barn får rätt stöd i rätt tid.

Det ska vara tryggt och säkert på gator och torg, i parker och i naturområden. Belysningsprogram, klottersanering och städning är viktiga åtgärder för att skapa en tryggare kommun. På platser där invånare trots insatser upplever otrygghet ska trygghetskameror fortsatt testas för att motverka såväl otrygghet som brott. Kamerorna ska alltid kombineras med personella insatser inom kommunens olika verksamheter i samverkan med frivilliga krafter. Samarbetet med polisen är centralt i frågor gällande trygghetsskapande insatser.

Genom olika insatser för en miljömässigt hållbar utveckling blir Danderyd än mer attraktivt för såväl enskilda som för företag och föreningar. Miljöpolitiken lyfter fram sambanden mellan hälsa och miljö, ekonomisk utveckling och ekologiskt ansvar. Miljöutmaningarna ska mötas med teknikutveckling, marknadsekonomiska och kostnadseffektiva lösningar. En fortsatt viktig åtgärd är att minska verksamheternas energiförbrukning, vilket bland annat uppnås vid den upprustning och nyinvestering som genomförs. Bevarandet av kultur- och naturmiljöer bidrar till miljömålen, liksom kommunens arbete att tillsammans med andra kommuner rena vikar och sjöar. Nätet för vatten och avlopp har upprustningsbehov. För det fall nätet inte uppfyller behoven kommer invånarna påverkas avsevärt. Omfattande investeringar i en välavvägd takt är därför nödvändiga att genomföra. Finansieringen sker inom ramen för VA-kollektivet. En upplåning sker inom kommunens ekonomiska låneram.

Ett levande, fritt och självständigt kulturliv är viktigt. Genom arbetet med Kulturkanon kan Danderyds rika kulturarv lyftas fram samtidigt som enskilda och föreningar kan delta i ett livfullt offentligt samtal. Kulturen förvaltar också ett bildningsideal som är viktigt att upprätthålla, inte minst inom skolan. Böcker och bibliotek är viktiga hörnstenarna i kulturen. Barns läsande ska stimuleras genom ett rikt och varierat utbud av böcker på biblioteken.

Friluftslivet i Danderyd är bäst i Stockholm. Idrotts- och motionslivet är en av de främsta faktorerna till en god hälsa. Skogar, parker, grönområden, strandnära stigar, kajer och badplatser möjliggör rika naturupplevelser och motion under hela året. Möjligheterna till idrott är många och varierade och idrottsföreningarna har goda förutsättningar. Det finns idrottsanläggningar för bredd- och spontanidrott som i stort motsvarar invånarnas behov. Under mandatperioden kommer en satsning på friidrotten att ske vid Danderyds

gymnasium. Investering i Fritid för framtiden, en servicebyggnad vid Danderyds Gymnasium, är värdeskapande för den friidrottsanläggning som finns där idag.

Danderyd har ett omfattande investeringsprogram som förutsätter goda finanser och effektivitet i de kommunala verksamheterna för att kunna genomföras över tid.

Behovet av underhåll i fastigheter måste hanteras, samtidigt som nya fastigheter ska uppföras. För att kunna hantera underhållet klokt över tid kommer en översyn av det befintliga beståndet krävas då ett lokalöverskott med anledning av förändrade behov samtidigt behöver hanteras. Det är inte rimligt att underhåll av fastigheter tränger undan den verksamhet som ska bedrivas i dem. Eftersom barnkullarna under ett antal år har minskat, behöver förskole- och skolstrukturen ses över och om möjligt ge plats för andra verksamheter i befintliga lokaler. För att säkerställa att välavvägda beslut kan fattas gällande lokaler på kort och lång sikt, ska hyresmodellen, lokalförsörjningsstrategin med tillhörande planer och ekonomistyrningsmodellen ses över i ett sammanhang och förslag till justeringar lämnas senast i samband med halvårsskiftet 2027.

Invånare och företagare i Danderyd ska känna trygghet i kontakten med kommunen, oavsett om det sker fysiskt, via telefon eller digitalt. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med kommunen och få den hjälp man förväntar sig. System för lagring av personuppgifter ska vara säkra. Därför prioriteras säkra inloggningslösningar som gör det enkelt att ta del av kommunens utbud av tjänster.

Danderyds kommun är en av kommunens största arbetsgivare. Kommunen som organisation har en viktig uppgift att fylla som en god och attraktiv arbetsgivare. Medarbetare ansvarar för att ge invånare och företagare en god service och en rättssäker myndighetsutövning. Att utbilda medarbetare är viktigt för att behålla och utveckla kvaliteten i verksamheten. Ökade satsningar på chefer leder till ett bättre ledarskap, vilket i alla delar höjer kvaliteten på de verksamheter som invånarna erbjuds. Vikten av att alla verksamheter har en kontinuerlig dialog om mål, måluppfyllelse, utveckling, resultat, uppföljning och ekonomi kan inte nog understrykas.

Kommunens inriktning för verksamheten

En god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att kommunen i framtiden ska klara att möta de krav som morgondagens invånare kommer att ställa på en effektiv användning av skattebetalarnas pengar. Budgeten ska omfatta ekonomi, verksamhetsmål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning. Ekonomin är en förutsättning för verksamheten, men också en begränsning. Budgeten ska hållas. Nämnder och styrelser ska löpande följa sina verksamheter och göra omprioriteringar som leder till måluppfyllelse inom givna budgetramar.

Genom tydliga mål för verksamheterna klargörs vilka uppdrag som har ålagts nämnderna och vad som är möjligt att uppnå med befintliga resurser. Målen ska vara mätbara, tidsatta och utvärderas i samband med budgetuppföljningen. I verksamhetsberättelsen ska måluppfyllelsen redovisas.

I budget för 2027 med inriktning för 2028 och 2029 är de tre inriktningsmålen följande för kommunens verksamheter:

- Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare.
- Kvalitet och valfrihet ska ständigt utvecklas.
- Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva.

3. Budgetförslag 2027 i korthet

Budgetförslaget innebär ett beräknat positivt resultat på 19,0 miljoner kronor för 2027. För att kunna hantera osäkerhet och oförutsedda händelser avsätts en ekonomisk reserv på 25,0 miljoner kronor. Kommunstyrelsen kan under året besluta om att använda upp till 10,0 miljoner kronor av reserven vid behov.

Skattesatsen sänks med 10 öre, från 18,25 till 18,15 kronor. Samtidigt får nämnderna totalt 66,9 miljoner kronor mer än i budgeten för 2026. Peng- och checknivåerna höjs i genomsnitt med cirka 2 procent 2027. Löner och priser kompenseras också med 2 procent.

Budgeten innehåller dessutom särskilda satsningar på förskola, grundskola, hemtjänst samt insatser för att öka matglädjen för äldre. Nämnderna får även full kompensation för ökade kapitalkostnader och volymer under perioden 2027–2029.

Satsningar på skolan

Satsningarna på skolan uppgår totalt till 34,7 miljoner kronor. Ersättningen till förskolan höjs med 3,0 procent, grundskolan med 2,0 procent och gymnasieskolan med 2,5 procent. Grundskolan får dessutom 16,5 miljoner kronor i en tillfällig förstärkning under två år.

Satsningarna innebär följande:

- Grundskolans uppräkning med 2,0 procent motsvarar cirka 11,0 miljoner kronor jämfört med 2026.
- Grundskolan får ytterligare 16,5 miljoner kronor under två år. Medlen ska bidra till att personal i viktiga funktioner kan stödja den pågående omställningen.
- Nämnden behåller 5,0 miljoner kronor för satsningen på barn och ungas välmående. Av dessa ska 1,0 miljon kronor användas till trivsel och verksamhetsutveckling i fritidshemmen, främst för att öka deltagandet bland elever på mellanstadiet.
- Förskolan får ytterligare 1 procent, vilket motsvarar 2,2 miljoner kronor. Den totala höjningen för förskolan blir därmed 3,0 procent.

Satsningen på barn och ungas välmående fortsätter. Fokus ligger på förebyggande arbete, tidiga insatser och bättre samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst, kultur och fritid.

Satsningar på andra verksamheter

Utöver skolsatsningarna tillförs 4,8 miljoner kronor till andra verksamheter:

- 2,0 miljoner kronor till kultur- och fritidsnämnden för långsiktig utveckling av Kvarnparksbadet.
- 1,0 miljon kronor till socialnämnden för insatser som ska öka matglädjen för äldre.
- 1,3 miljoner kronor till socialnämndens hemtjänst.
- 0,5 miljoner kronor till den nya fastighetsnämnden för politiska kostnader.

Omdisponering till reserv

10,0 miljoner kronor av socialnämndens volymmedel förs över till den ekonomiska reserven. Omdisponeringen påverkar inte budgetens resultat.

Socialnämnden har under åren 2023–2025 i genomsnitt haft ett överskott på cirka 20 miljoner kronor inom volymerna för äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg. Prognosen för 2026 pekar på ett fortsatt överskott. Inför 2027 ändras modellen för att beräkna volymer, framför allt inom äldreomsorgen. Trots det finns en risk för att socialnämnden även fortsättningsvis får en volymreserv.

Förslaget innebär därför att hälften av nämndens genomsnittliga överskott, 10,0 miljoner kronor, förs över till den ekonomiska reserven.

Effektiviseringskrav

Budgeten innehåller effektiviseringar på sammanlagt 14,0 miljoner kronor för kommunstyrelsen och tekniska nämnden.

Sammantaget innebär budgetförslaget en skattesänkning samtidigt som kommunen stärker skolan, insatser för barn och unga samt utvalda välfärds- och fritidsverksamheter. Förslaget innehåller också effektiviseringskrav för att bidra till en stabil ekonomi på lång sikt.

4. Kommunfullmäktiges mål 2027 för all kommunal verksamhet, inklusive Djursholms AB

Danderyds kommuns vision är Sveriges bästa kommun att bo, leva och verka i. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ska besluta om följande tre långsiktiga inriktningsmål som visar vägen för att uppnå visionen.

- Kommunen ska vara trygg och attraktiv för boende, företagare och besökare.
- Kvalitet och valfrihet ska ständigt utvecklas.
- Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva.

Kommunstyrelsen föreslår vidare att det finnas gemensamma nämndmål för vad nämnderna ska uppnå. De gemensamma målen återges nedan.

Kvalitet, valfrihet och attraktivitet

1. Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen
2. Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv
3. Kommunen upplevs som trygg och säker

Hållbar utveckling

4. Kommunen uppfattas ha en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer

Effektivitet

5. Kommunen har en långsiktig strategi för att upprätthålla en stabil ekonomi och effektiv verksamhet, på kort och lång sikt

Inriktningsmål	Mål för samtliga nämnder och bolag
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	1. Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, med hög servicenivå och väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen
Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare	2. Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv 3. Kommunen upplevs som trygg och säker 4. Kommunen uppfattas ha en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	5. Kommunen har en långsiktig strategi för att upprätthålla en stabil ekonomi och effektiv verksamhet, på kort och lång sikt

Överförmyndarnämnden omfattas av nämndmål 1, 2, 5 och Djursholms AB av 1, 4, 5.

Kommunstyrelsen föreslår att nedan nämndspecifika mål för kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Nämnd	Nämndspecifika mål
Kultur- och fritidsnämnden	1. I kommunen finns god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter 2. Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt och levande föreningsliv 3. Barn och unga upplever välbefinnande
Socialnämnden	1. Äldre och personer med funktionsnedsättning med stöd från kommunen möter en god omsorg 2. Barn och vuxnas livssituation har förbättrats efter stöd från socialtjänsten 3. Barn och unga upplever välbefinnande

Utbildningsnämnden	1. Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning 2. Danderyds elever har Sveriges högsta kunskapsresultat med avseende på betyg och nationella prov 3. Barn och unga upplever välbefinnande

Genom visionen, inriktningsmål och nämndmålen lägger kommunfullmäktige i sin styrande funktion fast vad nämnderna ska uppnå inom sina ansvarsområden. Nämnderna beslutar sedan i sina verksamhetsplaner om hur de ska arbeta för att uppnå målen.

Den sammanhållna styrningen stödjer det systematiska kvalitetsarbetet genom ständiga förbättringar. Kvalitetsarbetet vägleds av invånarnas fokus och en helhetssyn på uppdraget och dem kommunen är till för. En viktig del i kvalitetsarbetet och den övergripande styrningen är förmågan till förflyttning utifrån omvärldens, individens, lagstiftningens och rättspraxis förändringar. Allt arbete utgår ifrån den övergripande styrningen och budgeten är ramen för verksamhetens utrymme.

Bedömning av god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige beslutar om riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt Kommunallagen. Det innebär att kommunfullmäktige beslutar om både finansiella och verksamhetsmässiga mål, vilka vägs in i bedömningen av god ekonomisk hushållning.

Kommunen anser att kravet på god ekonomisk hushållning är uppfyllt när det gäller de verksamhetsmässiga målen om minst 70 procent av målen uppfylls. Om kommunen exempelvis har 40 nämndmål ska minst 70 procent av dem vara uppfyllda för att de verksamhetsmässiga målen ska anses uppfyllda. De verksamhetsmässiga målen utgör 50 procent av den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning.

När det gäller de finansiella målen, se nedan, anser kommunen att kravet på god ekonomisk hushållning är uppfyllt om alla finansiella mål uppfylls. De finansiella målen utgör också 50 procent av den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning.

Det innebär att både de verksamhetsmässiga målen och de finansiella målen måste vara uppfyllda för att kommunen som helhet ska uppnå god ekonomisk hushållning.

5. Finansiella mål

Tabellen nedan visar kommunens finansiella mål under budget och planperioden 2026–2029. Målen ska vägas in i bedömningen av god ekonomisk hushållning enligt kommunallagens krav.

Finansiella mål (%)	2026	2027	2028	2029
Resultat enligt balanskrav	1 %	1 %	2 %	3 %
Soliditet	50 %	50 %	50 %	50 %
Soliditet inklusive pensionsåtaganden	35 %	35 %	35 %	35 %
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	50 %	40 %	50 %	50 %

Budgetförslaget 2027 och planen för 2028–2029 innebär att kommunens samtliga finansiella mål bedöms uppnås.

5.1. Resultat enligt balanskrav

Resultat enligt balanskrav är årets resultat exklusive exploateringsintäkter justerat för samtliga realisationsvinster. Mål för resultat enligt balanskrav är satt till minst 1 procent av skatteintäkterna netto år 2027 för att sedan öka till 2 procent 2029. Indikator 2026 är satt till 1 procent.

5.2. Soliditet

Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital, och är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Indikator för soliditeten är satt till minst 50 procent. Indikator 2026 är satt till 50 procent.

5.3. Soliditet inklusive pensionsåtaganden

Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital, och är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Indikator för soliditet inklusive pensionsåtaganden är satt till minst 35 procent. Indikator 2026 är satt till 35 procent.

5.4. Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av investeringarna som kommunen kan investera med eget kapital. Självfinansieringsgraden påverkas av kommunens resultatnivå och avskrivningar samt investeringsvolym. Indikator för självfinansieringsgraden av nettoinvesteringar är satt till minst 40 procent. Indikator 2026 är satt till 50 procent.

Kommunens ägarlån (medlemslån) till Käppalaförbundet exkluderas i beräkningen av självfinansieringsgraden.

6. Ekonomiska förutsättningar

Resultatet för 2026 prognostiseras positivt till cirka 84,0 miljoner kronor enligt balanskravet, jämfört med budget om 8,7 miljoner kronor. Kommunen har de senaste åren redovisat starka ekonomiska resultat. De starka resultaten dessa år har lagt grunden till en stabil och robust ekonomi som har kunnat möta den tidigare lågkonjunkturen och delfinansierat kommunens investeringar och ägarlån till kommunalförbunden Käppala och Norrvatten.

Kommunen har sedan tidigare reserverat 172,0 miljoner kronor i resultatutjämningsreserven (RUR). Det innebär att om kommunen redovisar underskott ett enskilt år behöver underskottet inte återställas inom tre år som kommunallagen kräver, utan kan täckas med de reserverade medlen i utjämningsreserven. På grund av ändrad lagstiftning får inte längre reservering av medel till RUR göras, och senast vid utgången av räkenskapsår 2033 måste alla medel i RUR avvecklas. I stället får medel reserveras till en resultatreserv (RER) i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning och kan användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall ett enskilt år. Från och med år 2027 kommer de medel som återstår av kommunstyrelsens ekonomiska reserv automatiskt att lyftas in i resultatreserven.

Kommunens resultat exklusive exploateringsintäkter bör uppgå till minst två procent av skatteintäkter (netto) över en treårig period. Vid en hög investeringstakt – definierad som investeringar över 15 procent av skatteintäkter (netto) – bör kommunens resultat överstiga två procent. Självfinansieringsgraden bör vara minst 50 procent.

7. Finansiering och likviditet

Vid utgången av 2026 beräknas kommunens lån vara som högst 900,0 miljoner kronor. Under 2026 har kommunen ny upplånat 100,0 miljoner kronor. Likviditeten bedöms vara nära 0 miljoner kronor.

Investeringarna budgeteras till cirka 550 miljoner kronor 2027 (exklusive ägarlån) utifrån de beslut i respektive ärende som finns. Bedömningen är att cirka 70 procent av de budgeterade investeringarna likviditetsmässigt genomförs under året. Det ger ett beräknat utfall på cirka 385 miljoner kronor (550 mnkr × 70%). Detta påverkar kassaflödet negativt.

Det positiva kassaflödet från resultat och avskrivningar beräknas till cirka 210 miljoner kronor. Självfinansieringsgraden blir då cirka 55 procent (210 mnkr kassaflöde från den löpande verksamheten / 385 mnkr kassaflöde från investeringsverksamheten).

Eftersom investeringarna är större än det positiva kassaflödet uppstår ett lånebehov på cirka 175 miljoner kronor (385 mnkr − 210 mnkr) för att finansiera investeringarna.

Dessutom beräknas ytterligare lån på cirka 39 miljoner kronor tas upp för att finansiera kommunens ägarlån till kommunalförbundet Käppala.

Sammanfattningsvis beräknas kommunens totala lånebehov för investeringar och ägarlån till Käppala uppgå till cirka 200 miljoner kronor.

Det innebär en ökad låneskuld per invånare med cirka 6 135 kronor (200 mnkr / 32 602 invånare). Den totala låneskulden per invånare beräknas bli cirka 33 740 kronor (1 100 mnkr / 32 602 invånare).

8. Pensionsskuld

Kommunens pensionsförpliktelser är synliga dels som en avsättning i balansräkningen, dels som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och kostnaden redovisas när pensionen utbetalas. Pensioner intjänade efter 1998 redovisas som kostnad när personalen tjänar in sin pensionsrätt.

Prognos för ansvarsförbindelser och avsättning 2026–2029 utgår från den prognos som kommunens pensionsförvaltare Kommunernas pensionsanstalt (KPA) upprättat.

Pensionsskuld inklusive löneskatt	2026	2027	2028	2029
Pensionsavsättning	508,9	505,2	511,1	526,2
Ansvarsförbindelse	426,4	398,7	377,0	359,0
Ansvarsförbindelse Storstockholms brandförsvar	8,1	8,2	7,5	7,0
Total pensionsskuld	**943,4**	**912,1**	**895,6**	**892,2**

Kommunens totala pensionsskuld prognostiseras uppgå till 912,1 miljoner kronor 2027. Skulden minskar främst på grund av att ansvarsförbindelsen minskar i takt med att pensioner intjänade före 1998 betalas ut och inget nytt intjänande sker.

Mer information om kommunens pensioner finns i avsnittet Pensionskostnader.

9. Ordförandens budgetförslag 2027

Årets resultat 2027 budgeteras till ett positivt resultat om 19,0 miljoner kronor. Det balanskravsmässiga resultatet budgeteras till 19,0 miljoner kronor efter balanskravskorrigeringar. Ordförandens budgetförslag innebär att nämndernas nettokostnader uppgår till 2 437,0 miljoner kronor 2027.

Tabellen nedan visar förenklad resultaträkning för kommunen med prognos och budget för 2026, ordförandes budgetförslag för 2027 samt skillnad mellan ordförandes förslag 2027 och budget 2026.

Nämnd (mnkr)	**Prognos 2026**	**Budget 2026**	**Ordförandes förslag 2027**	**Skillnad**
Kommunstyrelsen	-164,3	-186,3	-200,7	-14,4
Valnämnden	-1,9	-1,9	-0,1	1,8
Revision	-1,7	-1,7	-1,7	0,0
Överförmyndarnämnden	-3,2	-3,2	-3,3	-0,1
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-29,1	-31,3	-32,7	-1,4
Tekniska nämnden	-191,0	-189,4	-166,3	23,1
Kultur- och fritidsnämnden	-125,6	-126,0	-131,5	-5,5
Utbildningsnämnden	-988,8	-984,8	-1 019,0	-34,2
Socialnämnden	-809,9	-845,5	-855,7	-10,2
Fastighetsnämnden		0,0	-26,0	-26,0
Nämndernas nettokostnader	**-2 315,5**	**-2 370,1**	**-2 437,0**	**-66,9**
VA	0,0	0,0	0,0	0,0
Avfall	0,0	0,0	0,0	0,0
Internränta	89,0	86,0	90,0	4,0
Pensioner (netto)*	-37,7	-45,0	-36,0	9,0
Verksamhetens nettokostnad	**-2 264,2**	**-2 329,1**	**-2 383,0**	-53,9
Skatteintäkter (netto)**	2 374,1	2 365,8	2 432,0	66,2
Finansnetto	-26,0	-28,0	-30,0	-2,0
Årets resultat	**84,0**	**8,7**	**19,0**	10,3
Resultat enligt balanskravet	**84,0**	**8,7**	**19,0**	10,3

*Fotnot: Avrundningsdifferenser förekommer i tabellen. *Pensioner (netto) avser utbetalningar av ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt som belastar den centrala finansförvaltningen. **Skatteintäkter (netto) innehåller skatteintäkter, kommunal utjämning, statsbidrag, fastighetsavgift och LSS-utjämning, med mera.*

9.1. Nämndernas nettokostnader

Nämndernas nettokostnader budgeteras öka med cirka 67 miljoner kronor 2027 jämfört med 2026.

Nämnderna kompenseras med 2 procent för pris- och löneökningar motsvarande cirka 12 miljoner kronor.

Kostnaderna för volymer inom utbildningsnämnden ökar sammantaget med cirka 33,8 miljoner kronor. Uppräkningen av peng och checkbeloppen och övriga volymrelaterade kostnader medför en kostnadsökning på 40,4 miljoner kronor. Denna ökning motverkas delvis av ett minskat antal barn och elever.

Ökningen av de volymrelaterade kostnaderna beror på att peng-nivåerna för grundskolan och gymnasiet har räknats upp med 5,0 respektive 2,5 procent, medan peng-nivåerna för förskolan har räknats upp med 3 procent. I uppräkningen av peng till grundskolan är 3,0 procent en tillfällig satsning under två år som stöd för den pågående omställningen, vilket motsvarar 16,5 miljoner kronor.

För övriga verksamheter har uppräkning gjorts med 2,0 procent. I förslaget ingår även förra årets riktade satsning på barn och ungas välmående om 5,0 miljoner kronor, varav 1,0 miljon kronor avsätts för trivsel och verksamhetsutveckling inom fritidsverksamheten.

Kostnaderna för volymer inom socialnämnden ökar med 12,9 miljoner kronor. Ökningen förklaras till ungefär lika delar av fler insatser och av att peng- och checkbeloppen räknas upp. Peng och check räknas upp med 2,0 procent för de volymer där uppräkningen inte regleras genom avtal. För de volymer där avtal styr uppräkningen har en ökning med 2,7 procent tillämpats enligt omsorgsprisindex (OPI). Peng- och checkbeloppen för hemtjänsten har räknats upp med 3 procent.

I förslaget ingår en minskning av volymanslaget med 10,0 miljoner kronor jämfört med nämndens förslag. Minskningen motiveras av att nämndens delårsprognos visar ett betydande överskott hänförligt till volymutvecklingen. Beloppet överförs till kommunstyrelsens reserv och kan, efter särskilt beslut, återföras till nämnden om volymutvecklingen medför ett motsvarande finansieringsbehov.

Nämnderna kompenseras för ökade kapitalkostnader med cirka 1 miljon kronor 2027 jämfört med 2026.

Nämnderna kompenseras för driftkostnader hänförliga till investeringar med cirka 2 miljoner kronor 2027 jämfört med 2026.

Med start år 2026 beslutades om en politisk satsning på 11,0 miljoner kronor för barn och ungas välmående. Satsningen ligger kvar år 2027 och kommande år. Satsningen syftar till att stärka förebyggande insatser och stöd för barn och unga, bland annat genom utökade resurser till tidiga insatser i förskola och skola och förbättrade samverkansformer mellan socialtjänst, förskola, skola, kultur och fritid samt andra aktörer för att främja en trygg och hälsosam uppväxtmiljö.

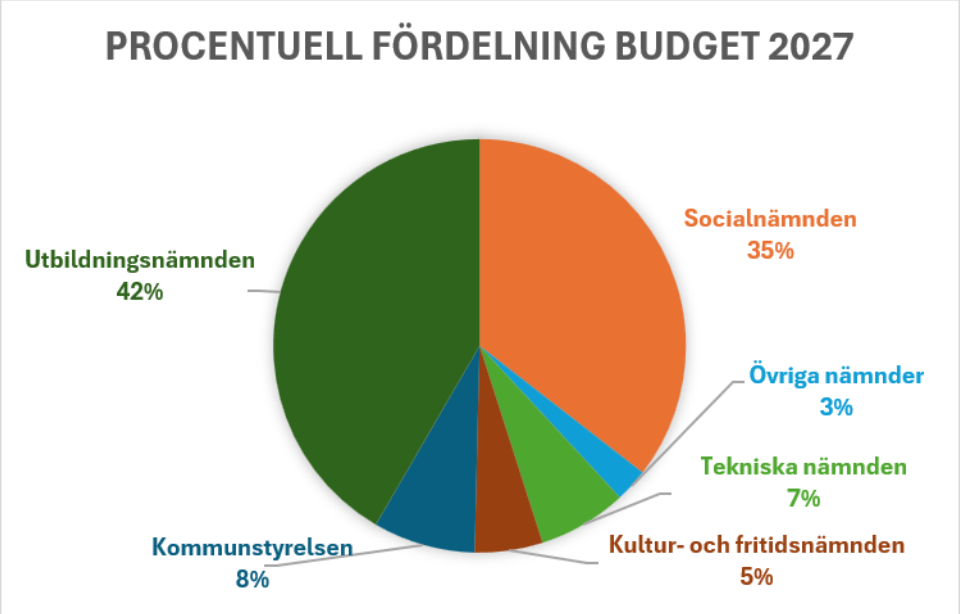
Ordförandens förslag till budget innebär ett positivt resultat enligt balanskravet om 19,0 miljoner kronor, vilket är 10,3 miljoner kronor bättre än 2026. En ekonomisk reserv på 25,0 miljoner kronor budgeteras för att hantera oförutsedda händelser och ekonomiska svängningar under budgetåret. Reserven ger kommunen möjlighet att täcka ökade kostnader och minskade skatteintäkter utan att äventyra kvaliteten i välfärden eller kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet.

Reserven kan användas för att tillföra verksamheterna extra medel om något oväntat inträffar. På så sätt bidrar den till att säkra välfärdens kvalitet även på längre sikt.

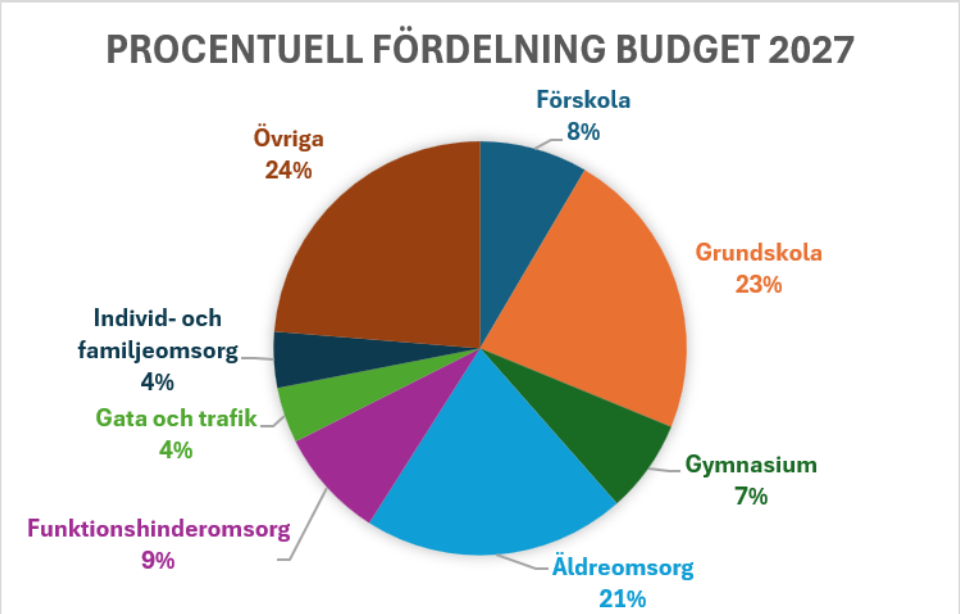
Kommunstyrelsen föreslår hur reserven ska användas. Kommunstyrelsen bemyndigas att överföra medel från reserven till en annan nämnd, dock högst tio miljoner kronor sammanlagt. Medlen får användas för att höja nämndens anslag, ersättningsnivåerna (peng) inom utbildningsnämnden samt för hemtjänstchecken och omsorgspengen inom socialnämnden. Kommunfullmäktige beslutar således om det totala belopp överstiger 10 miljoner kronor samt om medlen ska användas till volymrelaterade kostnader.

Kommunstyrelsen bemyndigas även att överföra volymrelaterade medel från en nämnd till den ekonomiska reserven, dock högst tio miljoner kronor sammanlagt. När en nämnd prognostiserar ett överskott som beror på lägre volymrelaterade kostnader får kommunstyrelsen besluta att överföra dessa medel från nämnden till den ekonomiska reserven.

Nedanstående diagram visar procentuell fördelning av ordförandens förslag till budget 2027, *per nämnd* och *per verksamhetsområde.*

De största nämnderna i fördelade budgetmedel är utbildningsnämnden med 1 019,0 miljoner kronor, vilket motsvarar 42 procent av nämndernas totala budget, följt av socialnämnden med en budget om 855,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 35 procent av kommunens budget.

De största verksamheterna i fördelade budgetmedel är grundskola med cirka 560 miljoner kronor, vilket motsvarar 23 procent av verksamheternas totala budget, följt av äldreomsorg

med en budget om cirka 500 miljoner kronor, vilket motsvarar 21 procent av verksamheternas totala budget.

9.2. Pensionskostnader

Kommunernas pensionsanstalt (KPA) har räknat ut att kommunens totala pensionskostnader för 2027 blir 111,6 miljoner kronor. Av dessa kommer 43,5 miljoner kronor belasta kommunens centrala budget (finansförvaltningen), se varav-posterna i tabellen nedan. 36,7 miljoner kronor avser utbetalningar av ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt på densamma samt löneskattedelen på den finansiella kostnaden. Pensionsskulden ökar varje år genom basbeloppsuppräkning och den diskonteringsränta som används i beräkningen. Dessa delar redovisas som en finansiell kostnad och beräknas uppgå till 6,8 miljoner kronor år 2027.

Resterande pensionskostnader belastar verksamheternas budgetar via personalomkostnadpålägget. Kommunen följer SKR:s preliminära beräkning (i PLF:en) för PO-påslaget om 40,5 procent år 2027, vilket är en ökning från 40,24 procent från 2026.

KPA prognostiserar att kommunens totala pensionskostnader kommer att uppgå till 125,7 miljoner kronor år 2028 och 139,9 miljoner kronor år 2029. Av dessa prognostiseras cirka 50,4 miljoner kronor år 2028 och 55,9 miljoner kronor år 2029 belasta kommunens centrala budget.

Pensionskostnad inklusive löneskatt	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Total pensionskostnad inkl löneskatt	111,1	111,6	125,7	139,9
*varav pensionsutbetalningar ansvarsförbindelse**	*37,7*	*36,7*	*37,4*	*38,0*
varav finansiell kostnad på avsättningen	*6,9*	*6,8*	*13,0*	*17,9*

**Inklusive löneskatt på finansiell kostnad*

9.3. Internränta

Internräntan är en kommunintern transaktion mellan nämnderna och kommunens centrala finansförvaltning. Nämnderna betalar ränta på pågående och aktiverade investeringar. Räntan som nämnderna betalar på investeringar uppgår till 2,75 procent och ambitionen med internräntan är att den ska fånga en rimlig räntenivå sett över investeringarnas hela livslängd. Kommunen följer SKR:s rekommendation för internräntan om 2,75 procent år 2027, vilket är en oförändrad internränta jämfört med 2026. För åren 2028–2029 antas internräntan ligger kvar på 2,75 procent.

Internräntan budgeteras uppgå till 90,0 miljoner kronor för 2027 och ökar med 4,0 miljoner kronor jämfört med 2026.

Ökningen beror på en ökad investeringstakt. Kommunens internränta har beräknats på ett antagande att investeringar om cirka 2 900 miljoner kronor kommer vara aktiverade under 2027. Internränta 2,75 procent multiplicerat med aktiverade investeringar 2 900 miljoner kronor ger en kostnad för internränta på cirka 79 miljoner kronor. Till det ska byggkreditivränta och återföring från VA- och avfalls kollektivet adderas. Byggkreditivränta är ränta under byggtiden (pågående investeringar), och beräknas på investeringsutgifter under byggnadstiden och är den ränta som verksamheten får betala för investeringar som inte aktiverats ännu. Pågående investeringar antas uppgå till cirka 416 miljoner kronor multiplicerat med internränta om 2,75 procent som ger en kostnad för byggkreditivränta på cirka 11 miljoner kronor. Återföring ska göras för VA- och avfalls kollektivet för den faktiska räntan innevarande år och inte den ränta som rekommenderas av SKR. Återföring från VA- och avfalls kollektivet antas uppgå till cirka noll (0) miljoner kronor. Sammantaget ger det att internräntan beräknas uppgå till cirka 90 miljoner kronor.

Internräntan för 2028 beräknas uppgå till cirka 97 miljoner kronor och för 2030 till cirka 108 miljoner kronor.

9.4. Skatteintäkter (netto)

Skatteintäkter netto innehåller posterna: skatteintäkter, inkomstutjämning, kostnadsutjämning, regleringspost, strukturbidrag, LSS utjämning och fastighetsavgift.

Kommunens beräknade skatteintäkter för åren 2027–2029 har utgått från den prognos Sveriges kommuner och regioner (SKR) publicerade den 27 augusti 2026. I beräkningen ingår en sänkning av skatten med 10 öre från 18:25 till 18:15 kronor. Beräkningen av skatten är gjord med en skattesats om 18:15 kronor för alla åren 2027–2029.

Skatteintäkterna (netto) budgeteras uppgå till cirka 2 432 miljoner kronor 2027, 2 521 miljoner kronor 2028, och 2 588 miljoner kronor 2029.

Tabellen nedan visar skatteintäkter och kommunal utjämning. Budget för år 2027 och plan 2028–2029 har beräknats utifrån en skattesats om 18,15 kronor.

Skatteintäkter, utjämning & övrigt (mnkr)	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Skatteintäkter	3 295,6	3 436,9	3 582,2	3 726,9
Kommunal utjämning	-947,1	-1 026,9	-1 083,5	-1 160,9
Övrigt*	25,7	22,2	22,2	22,2
Summa nettointäkter	**2 374,0**	**2 432,0**	**2 521,0**	**2 588,0**

*Fotnot: Avrundningsdifferenser förekommer i tabellen.*I posten övrigt ingår fastighetsavgift och LSS-utjämning*

SKR skriver 27 augusti 2026 i Aktuell ekonomi cirkulär 26027 att i år stärks skatteunderlaget av att arbetade timmar ökar. Därmed bryts föregående två års nedgång i antalet arbetade timmar i ekonomin. Timökningen är svag men ger ett positivt bidrag till skatteunderlagstillväxten 2026. Först 2027 förutses arbetade timmar ge en större skjuts till lönesumman. SKR:s prognos för 2026 är att skatteunderlaget ökar i ungefär samma takt som 2025, men i en långsammare takt än historisk genomsnittlig ökningstakt. 2027 väntas ökningen bli snabbare än den genomsnittliga. En hög tillväxt av antalet arbetade timmar och lönesumman får då skatteunderlaget att stiga med dryga 5 procent. Åren efter 2027 beräknas skatteunderlagstillväxten uppgå till drygt 4 procent, i linje med den historiska ökningstakten.

Skatteunderlaget i reala termer, som illustrerar kommuners och regioners köpkraft, visar en stark uppgång 2025 eftersom prisutvecklingen då var negativ. I år blir den reala skatteunderlagstillväxten betydligt svagare, men ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt. Trots mindre prisökningar i år än nästa år väntas det reala skatteunderlaget nästa år öka snabbare.

Tabellen nedan visar skatteunderlag och beräknad real utveckling i procentuell förändring.

Nyckeltal	2025	2026	2027	2028	2029
Faktiskt skatteunderlag	3,5	3,5	5,1	4,2	4,0
Regelförändringar*	-0,3	-0,5	0,0	0,0	0,0
Underliggande skatteunderlag	3,8	4,0	5,1	4,2	4,0
Prisutveckling	-0,1	2,3	3,0	2,9	3,5
Realt skatteunderlag	4,0	1,6	2,0	1,3	0,5

*Fotnot: Källa SKR *Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.*

Regelförändringar sammanfattar beräknade effekter av förändringar i skattelagstiftningen vilka påverkar det kommunala skatteunderlaget som neutraliseras genom höjningar/sänkningar av det generella statsbidraget.

Underliggande skatteunderlag beskriver det faktiska underlaget justerat för regelförändringar; ett mått som visar den underliggande utvecklingen för den kommunala skattebasen.

Prisutveckling avser här den sammanvägda prisutveckling som SKR beräknar för verksamhetskostnaderna inom kommuner och regioner på aggregerad nivå; löneökningar är den enskilt viktigaste faktorn (priset).

Realt skatteunderlag avser att beskriva utvecklingen i reala termer för det underliggande skatteunderlaget, det vill säga med hänsyn tagen till de prisförändringar som beräknas för kommuners och regioners kostnader.

Tabellen nedan visar skatteunderlagsprognoser från regeringen och SKR för åren 2025 - 2029.

Skatteunderlagsprognos (%)	2025	2026	2027	2028	2029
SKR (aug)	3,5	3,5	5,1	4,2	4,0
Regeringen (apr)	3,3	3,4	5,1	4,2	3,6

Källa SKR

Tabellen nedan visar den genomsnittliga skattesatsen för kommun, Stockholms län och riket år 2026.

Skattesats (kr)	Danderyd	Region	Riket
Kommun	18,25	18,49	20,69
Region	12,33	12,33	11,69
Summa	30,58	30,82	32,39

Källa SCB

Skattesatsen 2027 uppgår till 18,15 öre och är sänkt med 10 öre jämfört med 2026.

9.5. Finansnetto

Finansnettot budgeteras uppgå till 30,0 miljoner kronor för 2027 och budgeteras öka med 2,0 miljoner kronor jämfört med 2026. Ökningen beror på att kostnaden för räntor på kommunens lån ökar.

De största posterna i finansnettot är räntekostnader på kommunens banklån som beräknas uppgå till 30,0 miljoner kronor och ränta på pensionsavsättning 6,8 miljoner kronor.

KPA beräknar räntan på pensionsavsättningarna. KPA beräknar att för 2027 kommer den finansiella kostnaden uppgå till 6,8 miljoner kronor, 2028 till 13,0 miljoner kronor och 2029 till 17,9 miljoner kronor.

Räntekostnader på banklånen beräknas genom att multiplicera kommunens prognostiserade genomsnittliga lån (1 100,0 miljoner kronor) under året med den genomsnittsränta (cirka 2,75 procent) kommunen prognostiseras låna till. Vid beräkning av räntekostnaden görs antagandet att lånen ökar och genomsnittsräntan minskar jämfört med 2026.

10. Ordförandes budgetförslag 2027 och plan 2028–2029

Ordförandens budgetförslag innebär ett positivt resultat på 19,0 miljoner kronor för 2027. För 2028 och 2029 beräknas resultaten uppgå till 72,4 respektive 117,1 miljoner kronor.

Beräkningarna för 2028 och 2029 utgår från en oförändrad skattesats. Peng- och checkbeloppen inom utbildningsnämnden och socialnämnden höjs med 2 procent per år. Anslagen till samtliga nämnder höjs med 1 procent per år under 2028 och 2029.

Tabellen nedan visar prognos och budget 2026, och ordförandens förslag till budget 2027 och plan 2028–2029.

Nämnd (mnkr)	**Prognos 2026**	**Budget 2026**	**Ordförandes förslag 2027**	**Ordförandes förslag 2028**	**Ordförandes förslag 2029**
Kommunstyrelsen	-164,3	-186,3	-200,7	-195,1	-197,3
Valnämnden	-1,9	-1,9	-0,1	-0,4	-2,0
Revision	-1,7	-1,7	-1,7	-1,8	-1,8
Överförmyndarnämnden	-3,2	-3,2	-3,3	-3,4	-3,4
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-29,1	-31,3	-32,7	-32,3	-32,6
Tekniska nämnden	-191,0	-189,4	-166,3	-174,7	-182,7
Kultur- och fritidsnämnden	-125,6	-126,0	-131,5	-133,0	-133,6
Utbildningsnämnden	-988,8	-984,8	-1 019,0	-1 021,6	-1 008,9
Socialnämnden	-809,9	-845,5	-855,7	-881,2	-897,9
Fastighetsnämnden		0,0	-26,0	-21,1	-25,7
Nämndernas nettokostnader	**-2 315,5**	**-2 370,1**	**-2 437,0**	**-2 464,6**	**-2 485,9**
VA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Internränta	89,0	86,0	90,0	97,0	108,0
Pensioner (netto)*	-37,7	-45,0	-36,0	-37,0	-38,0
Verksamhetens nettokostnad	**-2 264,2**	**-2 329,1**	**-2 383,0**	**-2 404,6**	**-2 415,9**
Skatteintäkter (netto)**	2 374,1	2 365,8	2 432,0	2 521,0	2 588,0
Finansnetto	-26,0	-28,0	-30,0	-44,0	-55,0
Årets resultat	**84,0**	**8,7**	**19,0**	**72,4**	**117,1**
Resultat enligt balanskravet	**84,0**	**8,7**	**19,0**	**72,4**	**117,1**

Nämndernas nettokostnader budgeteras uppgå till 2 437,0 miljoner kronor, vilket är en ökning med 66,9 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Totalt ökar verksamhetens nettokostnad och finansnetto med 53,9 miljoner kronor. Det ska ställas i relation till att

kommunens budgeterade skatteintäkter (netto) förväntas öka med 66,2 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Årets resultat och resultat enligt balanskravet budgeteras uppgå till 19,0 miljoner kronor, vilket är 10,3 miljoner kronor bättre budgeterat resultat än budget 2026.

11. Investeringsbudget 2027 och plan 2028–2031

Kommunens budgeterade investeringar för 2027 uppgår till 605,2 miljoner kronor. Det är en minskning med 36,1 miljoner kronor jämfört med budgeten för 2026 och en minskning med cirka 142 miljoner kronor jämfört med den plan för 2027 som kommunen tidigare beslutade om i budget 2026.

Störst budgeterade investeringar har Tekniska nämnden med 288,5 miljoner kronor, varav 112,3 miljoner kronor avser VA, följt av fastighetsnämnden med 230,5 miljoner kronor. Finansförvaltningens investeringar består av ägarlån till Käppalaförbundet. Dessa betraktas som finansiella anläggningstillgångar och finansieras därför via investeringsbudgeten.

Alla kommunens investeringsprojekt redovisas i bilagan ”Investeringsbudget 2027 och plan 2028–2031”.

Tabellen nedan visar respektive nämnds investeringsbudget år 2027, planerade investeringar år 2028–2031 samt ackumulerad budget för planperioden 2027–2031.

Nämnd (mnkr)	**Prognos 2026**	**Budget 2027**	**Plan 2028**	**Plan 2029**	**Plan 2030**	**Plan 2031**	**Totalt 2027–2031**
Kommunstyrelsen	23,6	12,0	11,0	13,5	11,0	11,0	58,5
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,0
Tekniska nämnden	373,8	288,5	273,0	236,7	177,3	165,7	1 141,2
- varav vatten och avloppsverksamhet	116,0	112,3	105,0	130,8	87,6	76,0	623,5
- varav avfallsverksamhet	17,7	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	6,0
Kultur- och fritidsnämnden	17,5	14,9	17,9	10,4	12,0	5,0	60,2
Utbildningsnämnden	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	15,0
Socialnämnden	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0
Fastighetsnämnden		230,5	223,0	240,0	213,0	288,0	1 194,5
Finansförvaltningen	-4,0	55,1	30,4	21,6	0,0	0,0	107,1
Summa investeringar	**414,9**	**605,2**	**559,5**	**526,4**	**417,5**	**473,9**	**2 582,5**

**För 2026 så ingår fastighetsnämndens investeringar med 155,0 miljoner kronor i tekniska nämndens prognostiserade investeringsbelopp.*

12. Fastställande av kommunens mål

Kommunfullmäktige fastställer tre långsiktiga inriktningsmål som är gemensamma för alla nämnder och bolaget. För styrning av respektive nämnd, bolag och kommunstyrelsens verksamhet under 2027 fastställer kommunfullmäktige mål och indikatorer. Måluppfyllelse vid årets slut och prognos för måluppfyllelse vid delårsuppföljning ska rapporteras till kommunfullmäktige.

12.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige fastställer inriktningsmål, gemensamma nämndmål och nämndspecifika mål i enlighet med avsnittet ”*Kommunfullmäktiges mål 2027 för all kommunal verksamhet, inklusive Djursholms AB*” i Budget 2027 och plan för 2028–2029.
2. Kommunfullmäktige uppdrar till respektive nämnd att fastställa gemensamma nämndmål, nämndspecifika mål och indikatorer för 2027, i enlighet med budget 2027 och plan för 2028–2029, i verksamhetsplan senast början av mars månad 2027.
3. Kommunfullmäktige fastställer de finansiella målen för 2027 till 1 procent för resultat enligt balanskrav, 50 procent för soliditet, 35 procent för soliditet inklusive pensionsåtaganden, och 40 procent för självinvesteringsgrad av nettoinvesteringar.

13. Kommunstyrelsen

Ekonomi, styrning och kvalitetsutveckling i en orolig tid

Omvärlden präglas av stor osäkerhet, inte minst inom ekonomi och demografisk utveckling. Det ställer höga krav på noggrann omvärldsbevakning och på tydlighet kring vilka mål som ska nås och vilket uppdrag som ges för att nå de resultat Danderyds verksamheter ska leverera till invånarna.

En tydlig styrning i kombination med god uppföljning gör att kommunen snabbt kan prioritera om en kris skulle uppstå. Tillsammans med en ekonomisk reserv för oförutsedda behov skapar detta en trygg grund för invånarna, även i en orolig tid.

Kommunens verksamheter ska vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi, både för dagens skattebetalare och för kommande generationer. Kommunstyrelsen ska aktivt följa detta arbete. Ett långsiktigt ekonomiskt ansvarstagande, en budget i balans och väl avvägda, hållbara prioriteringar är särskilt viktiga i oroliga tider som dessa.

Kommunstyrelsen bereder ärenden till kommunfullmäktige och ansvarar för tillsyn och uppföljning av kommunens verksamheter. De verksamheter som styrelsen själv ansvarar för enligt reglementet har en styrande och stödjande roll gentemot övriga nämnder. Att samordna och skapa en samlad bild av kommunens verksamhet och inriktning är därför en central uppgift, vid sidan av mer praktiska åtaganden. Detta arbete bidrar till att invånarnas skattemedel används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt.

Danderyds kommun ska vara Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. För att möta omvärldens och framtidens utmaningar behöver hela organisationen ständigt förbättra sitt arbete och erbjuda invånare och företagare god kvalitet och en hög servicenivå. För kommunstyrelsen innebär det att driva utvecklingen av kommunens styrning inom kvalitetsutveckling, ekonomistyrning, hållbarhet, målstyrning och uppföljning.

Gott bemötande och trygg kontakt med kommunen

Invånare och företagare i Danderyd ska känna sig trygga i kontakten med kommunen, oavsett om den sker fysiskt, via telefon eller digitalt. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med kommunen, och säkra system för lagring av personuppgifter och inloggning till kommunens tjänster är därför alltid högt prioriterade. En god och tydlig kommunikation och dialog om verksamheterna och de förändringar som sker är central.

Kommunen möter invånare och näringsliv med gott bemötande, hög tillgänglighet och möjlighet till delaktighet. Danderyd strävar efter en öppen dialog där invånare, föreningar och organisationer får möjlighet att påverka, och där återkoppling från invånarna används aktivt för att förbättra kvalitet och service.

Trygghet och säkerhet

Det ska vara tryggt och säkert på gator och torg, i parker och i naturen. Belysningsprogram, klottersanering och städning är viktiga åtgärder för att skapa en tryggare kommun. På platser där invånare upplever otrygghet trots tidigare insatser ska trygghetskameror fortsätta att testas. Syftet är att motverka både otrygghet och brott.

Insatser för ökad trygghet görs genom satsningar på grannsamverkansbilar, kommunala väktare, trygghetsnummer och trygghetsvandringar. Resurser sätts också in i samverkan med polisen. Kommunen bygger upp beredskapslager och stärker det brottsförebyggande arbetet. Samarbetet med polisen kring barn och unga är fortsatt prioriterat.

Arbetet med att stärka krisberedskapen och det civila försvaret prioriteras. Kommunerna i länet delar erfarenheter med varandra och dialogen med Myndigheten för civilt försvar (MCF) är god. Nya lagar och föreskrifter inom informations- och cybersäkerhet gör området till ett prioriterat utvecklingsområde. Kommunen behöver utveckla systematiska och proaktiva arbetsmetoder. Risker och hot ska ses utifrån ett allriskperspektiv som omfattar alla typer av händelser.

Arbete mot välfärdsbrott

Kommunstyrelsen genomför åtgärder för att förebygga brott mot kommunens välfärdsverksamhet. Inköp och upphandling är ett viktigt område i arbetet med att förhindra att oseriösa och kriminella aktörer får tillgång till offentliga medel. Under 2027 sker arbetet mot välfärdsbrott inom två huvudområden; inköp och upphandling samt avtalsuppföljning.

Systematiska leverantörskontroller och tydligare arbetssätt ska stärka kommunens förmåga att förebygga att oseriösa aktörer kommer in i kommunens verksamheter, liksom mutor, korruption och otillbörlig påverkan. Genom ny lagstiftning om samordnad leverantörskontroll och stärkt uppföljning av privata utförare förbättras kommunens förutsättningar att förebygga, upptäcka och motverka oseriösa och kriminella aktörer. Arbetet förstärks och samverkan med andra kommuner, Skatteverket, polisen och andra aktörer är viktig för att lyckas.

Arbetet med att motverka otillåten påverkan, för att undvika mutor och korruption och kommunens ansvar som arbetsgivare för att förebygga, identifiera och agera mot otillåten påverkan, fortsätter.

En tillkommande del i arbetet är att säkerställa att hela organisationen får information om det nya brottet ”missbruk av offentlig ställning”. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 augusti 2026 och innebär att det är straffbart för såväl förtroendevalda som tjänstepersoner att i strid med lag göra något/låta bli att göra något endera 1) för att denne själv eller någon annan ska få en förmån den inte har rätt till eller 2) otillbörligt missgynna någon.

Barn och ungas hälsa och välmående

Barn och unga ska ges möjlighet att må bra när de växer upp i Danderyds kommun. Det fokus på barn och ungas hälsa och välmående som inleddes 2026 ska fortsätta i oförminskad takt och omfattning. Kommunstyrelsen ska medverka i kommunens riktade satsning på barn

och ungas välmående och delta i samverkansformer tillsammans med socialtjänst, skola, kultur och fritid för att främja en trygg och hälsosam uppväxtmiljö.

Kommunstyrelsen har ett kommunövergripande ansvar, där flera nämnders insatser är avgörande för att lyckas med omställningen till den nya socialtjänstlagen och dess förebyggande fokus. Lagen ställer krav på en mer förebyggande, kunskapsbaserad, jämställd och lättillgänglig socialtjänst med tidiga insatser. Under 2027 ska kommunstyrelsen genomföra en uppföljning av arbetet.

Näringsliv och företagsklimat

Kommunen erbjuder företag goda förutsättningar att etablera sig och verka i Danderyd. Danderyd har ett starkt företagsklimat och arbetar aktivt för att stärka relationen med näringslivet genom evenemang, utbildningar och företagsbesök. Målet är ett växande och utvecklingsvilligt näringsliv. Genom nära samverkan mellan näringsliv, fastighetsägare, investerare och offentliga aktörer ska kommunen stärka förutsättningarna för innovation, nyetableringar och hållbar tillväxt. Hög service, gott bemötande och en kontinuerlig dialog med företagen ska bidra till att utveckla ett företagsklimat i toppklass.

För företagare spelar många av kommunens verksamheter en stor roll, från tillståndsgivning till planbesked, och ett gott bemötande med hög servicegrad står alltid i fokus i dessa möten och i handläggningen av ärenden. Under kommande år genomförs särskilda insatser för att utveckla samarbetet inom life science-klustret Capital of Life (Stockholm–Uppsala), utveckla kommunens upphandlingar och valfriheten bland utförare, samt stärka stödet till kvinnors företagande och de många företag som bidrar till att göra platsen Danderyd attraktiv för invånare och besökare. Nationella, regionala och kommunala satsningar i vägnätet och i kollektivtrafiken påverkar i hög grad också det lokala näringslivets förutsättningar.

Miljö och hållbarhet

En god och hälsosam miljö är avgörande för en hållbar utveckling för kommande generationer. Kommunen ska föregå med gott exempel och skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle bland annat genom att underlätta för och inspirera de som bor och verkar i Danderyd att anta ett miljövänligt förhållningssätt.

Kommunens mark och fastigheter

Danderyds kommun ska utvecklas varsamt och en variation av bostäder ska prioriteras i alla kommundelar. Tillkommande bostäder ska utformas för att harmonisera med och komplettera det befintliga bostadsbeståndet.

Danderyd har en unik riksskatt av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, områden och miljöer och därmed ett stort ansvar att förvalta och varsamt utveckla kommunägd mark.

Danderyds sjukhus är kommunens största arbetsgivare och ett nav i kommunens utveckling. Just nu sker den största tillväxten där.

I Mörby centrum renoveras och byggs det ut för att möjliggöra fler etableringar inom handel, restaurang, vård samt privat och kommunal service. För att skapa en levande och trygg plats satsar kommunen på att rusta upp torget, bussnavet och utemiljöer i området. Flera bostadsprojekt har nyligen färdigställts eller är under planering i Mörby.

Översynen av det långsiktiga strategiska lokalbehovet i nära samverkan med övriga nämnder är ett viktigt utvecklingsområde. Det ska tydliggöras vilka fastighetsobjekt som långsiktigt krävs för att kunna leverera kommunala välfärdstjänster. Utgångpunkten är att lokalförsörjningen i kommunen ska utgå från ett behovsanpassat och ekonomiskt sunt förhållningssätt.

Inköp och upphandling

Kommunen ska vara en god inköpare, avtalspartner och avtalsförvaltare, så att skattemedlen används effektivt och företag vill fortsätta erbjuda varor och tjänster med god kvalitet och service till invånarna. Kommunen ska ta tillvara det samlade behovet och köpkraften för att säkerställa goda affärer, verksamhetsnytta och effektivt nyttjande av resurser. Arbetet med en effektivare inköpsprocess förstärks, bland annat genom ett system för elektronisk handel, en mer samlad inköpsfunktion, tydligare kategoristyrning och systematisk avtalsuppföljning.

För att öka möjligheterna för lokala företag att delta i kommunens upphandlingar ska kommunen främja dialog med marknaden, sprida information om kommande upphandlingar och bidra till ökad kunskap om offentlig upphandling.

En attraktiv arbetsgivare

Att vara en attraktiv arbetsgivare för medarbetare och chefer så att de väljer kommunen som arbetsgivare är en viktig fråga då konkurrensen om kvalificerade medarbetare är stor i

Stockholms län. Medarbetarna ansvarar för att ge invånare och företagare en hög kvalitet, god service och en rättssäker myndighetsutövning, och att utbilda medarbetarna är därför viktigt för att bibehålla och utveckla kvaliteten i verksamheten och för att medarbetarna ska se kommunen som en attraktiv arbetsgivare.

Ökade satsningar på chefer ger ett bättre ledarskap, vilket i sin tur höjer kvaliteten på de verksamheter som erbjuds invånarna. Samverkan med de fackliga organisationerna tar tillvara parternas samlade erfarenheter och förslag för att utveckla verksamheterna, och en kontinuerlig dialog om mål, måluppfyllelse, utveckling, resultat och ekonomi är avgörande i alla verksamheter. Arbetet med att behålla nuvarande chefer och medarbetare och möjliggöra fortsatt utveckling inom organisationen är en fortsatt prioriterad fråga, likaså rekrytering.

God ekonomisk hushållning

En god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att kommunen även i framtiden ska kunna möta morgondagens invånares krav på en effektiv användning av skattebetalarnas pengar. Budgeten ska innehålla mål för verksamhet och ekonomi samt riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Ekonomin är en förutsättning för verksamheten, men utgör också en begränsning – budgeten ska hållas. Nämnder och styrelser ska löpande följa sina verksamheter och göra de omprioriteringar som krävs för att nå måluppfyllelse inom givna budgetramar. Det är centralt för kommunstyrelsen att stärka styrningen och samordningen, för att säkerställa både måluppfyllelse och god kvalitet inom de ekonomiska ramarna.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande föreslår att kommunstyrelsen erhåller 200,7 miljoner kronor i driftsbudget 2027. Det är en ökning med 14,4 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

Ökningen består av 4,0 miljoner kronor i kompensation för pris- och löneökningar, 4,0 miljoner kronor för ökade driftkostnader till följd av pågående investeringar samt 0,4 miljoner kronor för ökade volymer. Förslaget omfattar även en satsning på att stärka upphandlingsverksamheten och möjliggöra införandet av e-handel i kommunen. Ökningen motverkas delvis av ett effektiviseringskrav på 4,0 miljoner kronor.

Den ekonomiska reserven ökar med 10,0 miljoner kronor, från 15,0 miljoner kronor till 25,0 miljoner kronor. Ökningen beror på att medel för volymrelaterade kostnader omfördelas från socialnämndens nettoram till den ekonomiska reserven.

En ekonomisk reserv gör det möjligt för kommunen att hantera ökade kostnader och minskade skatteintäkter utan att äventyra kvaliteten på välfärdstjänsterna eller den långsiktiga hållbarheten. Med en reserv kan kommunen agera i förväg och undvika kriser. Det skapar trygghet för både invånare och beslutsfattare. Kommunstyrelsen föreslår hur reserven ska användas. Kommunstyrelsen bemyndigas att överföra medel från reserven till en annan nämnd, dock högst tio miljoner kronor sammanlagt. Medlen får användas för att höja nämndens anslag, ersättningsnivåerna (peng) inom utbildningsnämnden samt för hemtjänstchecken och omsorgspengen inom socialnämnden. Kommunfullmäktige beslutar således om det totala belopp överstiger 10 miljoner kronor samt om medlen ska användas till volymrelaterade kostnader.

Kommunstyrelsen bemyndigas även att överföra volymrelaterade medel från en nämnd till den ekonomiska reserven, dock högst tio miljoner kronor sammanlagt. När en nämnd prognostiserar ett överskott som beror på lägre volymrelaterade kostnader får kommunstyrelsen besluta att överföra dessa medel från nämnden till den ekonomiska reserven. Kommunfullmäktige beslutar således om det totala belopp överstiger 10 miljoner kronor.

Förslaget är också att outnyttjade medel från den ekonomiska reserven ska föras över till kommunens resultatreserv (RER). Enligt riktlinjer för ekonomistyrning lämnar kommunstyrelsen förslag i årsredovisningen till kommunfullmäktige om hur resultatreserven ska disponeras.

Förslaget innehåller hyreskostnader för korttidsboendet Idun, motsvarande 7,8 miljoner kronor, dock längst till och med utgången av 2027.

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen erhåller en investeringsbudget på 12,0 miljoner kronor för 2027, vilket är 4,5 miljoner kronor högre jämfört med budget 2026.

För att fördjupa det sedan tidigare beslutade arbetet med styrning, ska resultatfokus och därmed indikatorer för mätning av resultat, intensifieras. Ett samlat förslag till styrmodell ska presenteras i underlaget för planeringsförutsättningar 2028 och kommande år. Nämnderna ska därigenom lämna sina synpunkter på modellen som en del i nämndernas svar på planeringsförutsättningarna.

För att förstärka det kvalitetsarbete som bedrivs i verksamheterna i egen regi i kommunen, ska en strategi för någons slags kvalitetslöfte presenteras, senast i samband med att ärendet om planeringsförutsättningar skickas på remiss till nämnderna. I och med remissen ska nämnderna också svara på hur de ser på förslaget om förstärkt kvalitetsarbete.

För att säkerställa att välavvägda beslut kan fattas gällande lokaler på kort och lång sikt, ska hyresmodellen, lokalförsörjningsstrategi med tillhörande planer och ekonomistyrningsmodellen ses över i ett sammanhang och förslag till justeringar lämnas senast i samband med halvårsskiftet 2027.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen	Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen (andel procent)	88%	Öka
		Kommunen sköter sina olika verksamheter bra (andel procent)	95%	Öka eller bibehålla
		Företagsklimatet Insikt (total NKI)	78	Öka
		Hög tillgänglighet i alla kanaler, kontaktcenter (besök, telefoni och digitalt). Genomsnittlig ärendehanteringstid för KC/ genomsnittlig svarstid per telefon	1 h 14 min/ 23 sek	Minska eller bibehålla
		Lösningsgrad kontaktcenter, KC (i första kontakten)	56 %	Öka
	Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	Resultat i medarbetarenkäten via hållbart medarbetarengagemang (HME)	KS 79 Hela kommunen 82	Öka Öka eller bibehålla
		Sjukfrånvaro bland anställda, (andel %) *	KS 3,8 % Hela kommunen 5,3 %	Bibehålla eller minska

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
		Personalomsättning (andel %)	KS 15,3 % Hela kommun 7,7 %	<13 Bibehålla/ <13
Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare	Kommunen upplevs som trygg och säker	Trygg utomhus i området där du bor när det är ljust ute - andel procent	99%	Öka eller bibehålla
		Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute - andel procent	89%	Öka eller bibehålla
		Företagens upplevda påverkan av brottslighet och otrygghet enligt Svenskt Näringslivs enkät Lokalt företagsklimat	4,6	Öka eller bibehålla
	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer	Agenda 2030 nyckeltal för de 17 målen (Kolada, SKR)	71%	Öka eller bibehålla
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet, på kort och lång sikt	Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)	21	Bibehålla eller minska
		Skattesats (KS)	8	Top 10 av alla kommuner i landet
		Andel verksamhetsområden av samtliga med budget i balans (eller visst överskott)	KS/Hela kommunen	100%

*Med tillgång till uppgift om korttidssjukfrånvaro

13.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Kommunfullmäktige anvisar kommunstyrelsen driftsanslag om 200,7 miljoner kronor och investeringsanslag om 12,0 miljoner kronor.

5. Kommunfullmäktige anvisar kommunstyrelsen en ekonomisk reserv om 25,0 miljoner kronor som ingår i driftsanslaget om 200,7 miljoner kronor.
6. Kommunstyrelsen bemyndigas att överföra medel från reserven till en annan nämnd, dock högst tio miljoner kronor sammanlagt. Medlen får användas för att höja nämndens anslag, ersättningsnivåerna (peng) inom utbildningsnämnden samt för hemtjänstchecken och omsorgspengen inom socialnämnden.
7. Kommunstyrelsen bemyndigas även att överföra volymrelaterade medel från en nämnd till den ekonomiska reserven, dock högst tio miljoner kronor sammanlagt.
8. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för kommunstyrelsen.

14. Valnämnden

Valnämnden planerar och genomför val och folkomröstningar i kommunen enligt vallagen. Nämnden inrättar valdistrikt och röstlokal, förordnar röstmottagare, rekryterar och utbildar valfunktionärer, prövar frågor om röstlängder och valsedlar, och säkerställer tillgänglighet och information till väljare. Ansvarsområdet omfattar cirka 25 300 röstberättigade i kommunen.

Ordförandens förslag

Ordförande föreslår att valnämnden erhåller 0,1 miljoner kronor i driftsbudget 2027 för att kunna betala bland annat licensavgifter för IT stödsystem för valhantering.

14.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

9. Kommunfullmäktige anvisar valnämnden driftsanslag om 0,1 miljoner kronor och investeringsanslag om 0,0 miljoner kronor.

15. Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare enligt föräldrabalken. Nämnden granskar deras redovisningar för att säkerställa att huvudmännens och de omyndigas tillgångar hanteras korrekt och att deras rättigheter tillvaratas.

Nämnden förordnar och entledigar ställföreträdare, utreder behov av god man eller förvaltare och lämnar yttranden till tingsrätten. Den rekryterar och utbildar ställföreträdare och ger stöd och information för rättssäkra uppdrag.

Nämnden prövar och godkänner rättshandlingar som rör egendom, till exempel arvskiften, köpehandlingar och uttagsansökningar. Den hanterar även ärenden om framtidsfullmakter och utfärdar förvaltarfrihetsbevis.

Tillsynsbeloppet är cirka 760 miljoner kronor, det vill säga summan av alla tillgångar under nämndens tillsyn.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande föreslår att överförmyndarnämnden erhåller 3,3 miljoner kronor i driftsbudget 2027, vilket är en ökning med 0,1 miljoner kronor jämfört med 2026. Ökningen beror på kompensation med 2 procent för pris- och löneökningar.

Ordförande föreslår att överförmyndarnämnden erhåller 0,0 miljoner kronor i investeringsbudget 2027, vilket är oförändrad budget jämfört med 2026.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen.	Handläggning av ärenden hos överförmyndarnämndens kansli ska ske effektivt och rättssäkert	100%	Bibehålla
		Samtliga kompletta årsräkningar är klara senast den 30 juni	100%	Bibehålla
		Totalt sett är jag nöjd med den service jag får från överförmyndarnämnden	92%	Öka eller bibehålla
	Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	Resultat i medarbetarenkäten via hållbart medarbetarengagemang (HME)	-	>79
		Sjukfrånvaro bland anställda, (andel %)	-	<5%
		Personalomsättning (andel %)	-	<13

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet, på kort och lång sikt	Budget i balans (eller visst överskott)	-	100%

15.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Kommunfullmäktige anvisar överförmyndarnämnden driftsanslag om 3,3 miljoner kronor och investeringsanslag om 0,0 miljoner kronor.
11. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för överförmyndarnämnden.

16. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden arbetar för att Danderyd ska vara en attraktiv och hållbar kommun att bo, verka och vistas i. Nämnden ansvarar för myndighetsutövning som rör byggande, miljö, hälsoskydd, livsmedel, samhällsbyggande genom detaljplanering och kart- och mättjänster.

Nämnden beslutar om detaljplaner och bygglov samt utövar tillsyn enligt plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och annan relevant lagstiftning. Genom bygglovsprövning, tillsyn och kontroller säkerställs att byggnader och anläggningar uppfyller krav på bland annat säkerhet, tillgänglighet, hälsa samt klimat- och miljöhänsyn.

Nämnden ansvarar också för miljötillsyn och livsmedelskontroll. Syftet är att skydda människors hälsa, värna miljön och se till att livsmedel som säljs och serveras i kommunen är säkra att konsumera. Därutöver ansvarar nämnden för kommunens grundkarta och erbjuder mätningstjänster till både invånare och företag.

Planering för framtidens Danderyd

Detaljplaner styr hur mark och bebyggelse får användas och utvecklas i kommunen. Enklare detaljplaner beslutas av miljö- och stadsbyggnadsnämnden, medan planer av större betydelse beslutas av kommunfullmäktige. Det gäller exempelvis planer som avviker från översiktsplanen, har stort allmänintresse eller kan påverka miljön i betydande omfattning.

När nya detaljplaner tas fram sker arbetet i nära dialog med invånare, fastighetsägare, företag och andra berörda. Målet är att skapa långsiktigt hållbara och väl gestaltade miljöer som fungerar både idag och i framtiden.

Balans mellan enskilda och allmänna intressen

I all myndighetsutövning väger nämnden samman både enskilda och allmänna intressen. Det kan till exempel handla om en fastighetsägares möjlighet att bygga på sin tomt samtidigt som hänsyn behöver tas till människors säkerhet, kulturmiljöer, naturvärden, vattenmiljöer, grönområden och kommunens gemensamma infrastruktur.

En rättssäker och konsekvent tillämpning av lagstiftningen bidrar till att alla behandlas lika och att beslut blir förutsägbara. Det skapar också goda förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling och stärker förtroendet för kommunens verksamhet.

Gott bemötande och trygg kontakt med kommunen

Invånare och företag i Danderyd ska uppleva att kontakten med miljö- och stadsbyggnadsnämnden är enkel, tydlig och professionell. Den som kommer i kontakt med kommunen ska mötas av god service, bra information och ett kunnigt bemötande.

Nämnden strävar efter korta handläggningstider, hög tillgänglighet och en rättssäker handläggning där alla parter behandlas likvärdigt.

Nya regler inom byggområdet

Sedan december 2025 gäller förändringar i plan- och bygglagen som på flera områden har gjort det enklare att genomföra vissa byggåtgärder. Exempelvis har kraven på bygglov eller anmälan lättats för vissa typer av komplementbyggnader.

För kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader och områden gäller dock fortfarande särskilda regler. Eftersom Danderyd har många kulturhistoriskt särskilt värdefulla miljöer har lagändringarna fått en begränsad påverkan i kommunen. Antalet ärenden har minskat något

och verksamheten har anpassat sina kostnader till de lägre intäkterna från vissa anmälningsärenden. Effekterna kommer att följas upp över tid.

Nämnden fortsätter också att informera fastighetsägare om vad som gäller enligt regelverket och bedriver tillsyn för att motverka olovligt byggande.

Kvalitets- och utvecklingsinsatser

Under 2027 fortsätter nämnden att utveckla arbetssätt som gör det enklare för invånare och företag att komma i kontakt med kommunen och få sina ärenden hanterade effektivt.

Inom bygglovsverksamheten används redan digitala tjänster i stor utsträckning. Nya funktioner för automatiserade beslut i enklare ärenden införs och kommer att följas upp och utvärderas. Målet är att förkorta handläggningstiderna och ge mer tid för kvalificerad rådgivning och handläggning i mer komplexa ärenden.

Inom miljöområdet fortsätter arbetet med tillsyn av förorenad mark enligt kommunens strategi. Förutom den ordinarie tillsynen av verksamheter med miljöpåverkan genomförs även gemensamma tillsynsprojekt tillsammans med andra kommuner enligt den nationella tillsynsstrategin. Under 2027 kommer nämnden lägga särskilt fokus på hälsoskydd i verksamheter och lokaler för barn och unga.

Ett långsiktigt utvecklingsarbete pågår för att digitalisera äldre detaljplaner. Arbetet är omfattande och tekniskt komplext, men är viktigt för att göra planinformationen mer tillgänglig och lättare att använda för både invånare, företag och kommunens verksamheter.

Nämnden ska medverka i kommunens riktade satsning på barn och ungas välmående och delta i samverkansformer tillsammans med socialtjänst, skola, kultur och fritid för att främja en trygg och hälsosam uppväxtmiljö.

Arbetet med att stärka krisberedskapen och det civila försvaret fortsätter, liksom de brottförebyggande insatserna och arbetet mot välfärdsbrott. Nya lagar och föreskrifter inom informations- och cybersäkerhet sätter området som ett prioriterat utvecklingsområde.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande föreslår att miljö- och stadsbyggnadsnämnden erhåller 32,7 miljoner kronor i driftsbudget 2027, vilket är en ökning med 1,4 miljoner kronor jämfört med 2026.

Ökningen beror på kompensation med 2 procent för pris- och löneökningar, motsvarande 0,7 miljoner kronor, samt ökade driftkostnader hänförliga till pågående investeringar med 0,7 miljoner kronor.

Ordförande föreslår att miljö- och stadsbyggnadsnämnden erhåller 0,2 miljoner kronor i investeringsbudget 2027, vilket är en minskning med 0,1 miljoner kronor jämfört med 2026.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen	Andel överprövade bygglovsbeslut som står fast i överinstans	82%	70 %
		Nöjd kundindex (NKI) Bygglov, företag*	77	Minst 70
		Nöjd kundindex (NKI) Bygglov, övriga*	75	Minst 70
		Nybyggnadskartorna ska levereras inom 4 veckor	100%	100%
		Nöjd kundindex (NKI) Livsmedel, företag*	83	Minst 80
		Nöjd kundindex (NKI) Miljöbalken, företag*	76	Minst 70
		Nöjd kundindex (NKI) Miljöbalken, privatpersoner, föreningar, övriga*	82	Minst 70
	Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	Resultat i medarbetarenkäten via hållbart medarbetarengagemang (HME)	76	Öka
		Sjukfrånvaro bland anställda (andel %) **	-	<5%
		Personalomsättning (andel %)	13%	<15
Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer	Nämnden beaktar grönytefaktor (GYF) i nya detaljplaner för att skapa attraktiva och hållbara miljöer	-	100%
		Antal gällande detaljplaner upprättade efter 1987 som har digitaliserats enligt gällande föreskrifter.	-	≥ 20/år

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upp-rätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verk-samhet, på kort och lång sikt	Andel verksamhetsområden av samtliga med budget i balans *** (eller visst överskott)	-	100%

* Nöjd kund index (NKI)-gradering: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt. ** Med tillgång till uppgift om korttidssjukfrånvaro
*** Om nämnden gör ett samlat positivt resultat och målvärdet inte uppnås på enskild verksamhet beroende på beslut i planprocesser, kan nämndens mål ändå bedömas vara uppnått.

16.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

12. Kommunfullmäktige anvisar miljö- och stadsbyggnadsnämnden driftsanslag om 32,7 miljoner kronor och investeringsanslag om 0,2 miljoner kronor.
13. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

17. Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att främja kultur-och fritidsverksamheten i kommunen. Uppgiften innebär att samverka med och stödja de föreningar och organisationer som är verksamma i kommunen och som har en tydlig koppling till kultur-och fritid. De centrala uppgifterna är att vara huvudman för kommunens bibliotek, kulturskola, kultur-och programverksamhet, fritidsgårdsverksamhet och de kommunala verksamheterna i träffpunkt Enebyberg. Att fördela bidrag och stipendier till föreningar och andra lokala organisationer och aktörer. Att förvalta, ansvara för drift och skötsel och uthyrning av idrottsplatser och andra anläggningar inom nämndens ansvarsområden.

Att ha beställaransvaret för kommunens badanläggningar samt att förvalta och låna ut kommunens konstverk. Genom Ungt fokus ansvarar nämnden för kommunens preventiva och uppsökande arbete mot ungdomar. Det är en bred verksamhet som nämnden bedriver och som når ung som äldre i Danderyds kommun. Nämnden erbjuder ett stort utbud inom

kultur- och fritidsområdet med många anläggningar och föreningsstöd som skapar förutsättningar för tusentals aktiviteter varje vecka.

Under 2025 och 2026 utnämndes Danderyd kommun till bästa friluftskommun i länet och vid sidan av den föreningsbundna verksamheten finns det stora möjligheter till ett spontant och rikt utövande av en aktiv fritid.

Förutsättningarna ska fortsatt utvecklas i samverkan med föreningar för Danderyds friluftsliv. Breda grupper, ung som äldre, nås idag på ett kostnadseffektivt sätt. Att vistas i naturen medför många fördelar och inte minst främjar det en god fysisk som psykisk hälsa.

Kommunens kulturskola har, drygt 13 procent av alla 6–19 åringar i kommunen, som deltagare och med en mycket hög andel, 98 procent, nöjda deltagare. Eleverna i kulturskolan är grunden för många av kommunens olika arrangemang och bidrar till invånarnas möjligheter till rika kulturupplevelser.

Det finns fyra bibliotek i kommunen vilket skapar väldigt goda förutsättningar för bland annat läsfrämjande insatser och ett högt aktivitetsutbud för alla åldrar. Biblioteken fyller vid sidan av läsfrämjande flera viktiga funktioner för invånarna som exempelvis studieplatser för unga, minskad ensamhet hos äldre och en trygghetspunkt vid oförutsedda händelser och kriser.

Ungt fokus erbjuder såväl mobila som fasta platser för ungdomars fritidsaktiviteter samt uppsökande och förebyggande verksamhet. Trots goda resultat och bra grundförutsättningar kan konstateras att upplevd stress samt problematiska spelvanor är två områden som kräver ett fortsatt intensifierat utvecklingsarbete.

Barn och unga ska ges möjlighet att må bra när de växer upp i Danderyds kommun. Det fokus på barn och ungas hälsa och välmående som inleddes 2026 ska fortsätta i oförminskad takt och omfattning. Förskola, skola, socialtjänst samt kultur och fritid ska genom samverkan, förebyggande arbete och tidiga insatser tillsammans skapa den trygghet att växa som alla unga behöver.

Detta är ett arbete som behöver bedrivas med insatser riktade mot såväl vårdnadshavare, medarbetare, yngre och äldre barn och på olika sätt, men i nära samverkan mellan kommunens olika verksamheter för att nå störst effekt.

Områden som kultur- och fritidsnämnden huvudsakligen ska fokusera på i denna satsning inom ramen för eget ansvarsområde, men också i samverkan med andra parter och då främst utbildning samt socialtjänsten är,

- Föräldrastöd
- Utveckla arbetet med att förebygga stress, särskilt avseende flickor, samt förebygga, särskilt avseende pojkar, problematiska spelvanor.
- Problematisk skolfrånvaro och då med fokus på fritiden – som stärkande insatser och för att bryta eventuell isolering.
- Utveckla arbetet med att skapa flexibla arbetsmetoder avseende spontana aktiviteter för ungdomars fritid över hela kommunen.

Arbetet med att stärka krisberedskapen och det civila försvaret fortsätter, liksom de brottförebyggande insatserna och arbetet mot välfärdsbrott. Nya lagar och föreskrifter inom informations- och cybersäkerhet sätter området som ett prioriterat utvecklingsområde.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande föreslår att kultur- och fritidsnämnden erhåller 131,5 miljoner kronor i driftsbudget 2027, vilket är en ökning med 5,5 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

Ökningen beror på kompensation med 2 procent för pris- och löneökningar, motsvarande 2,3 miljoner kronor. Ökade kapitalkostnader med 1,0 miljoner kronor och ökade driftkostnader hänförliga till pågående investeringar med 0,2 miljoner kronor. Förslaget innehåller även en satsning på 2,0 miljoner kronor för att möjliggöra en långsiktig utveckling av kvarnparksbadet.

Ordförande föreslår att kultur- och fritidsnämnden erhåller 14,9 miljoner kronor i investeringsbudget 2027, vilket är en minskning med 2,9 miljoner kronor jämfört med 2026.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen	Deltagare som är nöjda med kulturskolan	99%	99%
		Bra digitalt utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek	90%	90%
		Bra utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek	94%	94%
		Bra utbud av bibliotekets aktiviteter (t.ex. bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning)	87%	87%
		Skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar fungerar bra	84%	84%
	Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	Resultat i medarbetarenkäten via hållbart medarbetarengagemang (HME)	84	Öka
		Sjukfrånvaro bland anställda (andel %)	5%	Minska
		Personalomsättning (andel %)	7%	<10
Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare	Kommunen upplevs som trygg och säker	Andel högstadieungdomar som är trygga på fritidsaktiviteter	-	90%
	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer	Elförbrukning för idrotts- och fritidsanläggningar	3400 mWh/år	Bibehålla låg förbrukning
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet, på kort och lång sikt	Andel verksamhetsområden av samtliga med budget i balans (eller visst överskott)	-	100%

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
	Nämndspecifika mål			
	I kommunen finns god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter	Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar	87%	87%
		Antal besök per år i bibliotek.	7/ invånare	200 000
		Antal badtillfällen per år i simhall	2/ invånare	60 000
		Elever som deltar i ledarledd fritidsaktivitet eller träning, åk 9	72%	85%
	Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt och levande föreningsliv	Antal deltagartillfällen, idrottsföreningar, antal/inv. 7–20 år	61	61
		Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra	48%	70%
	Barn och unga upplever välbefinnande	Under de senaste 30 dagarna, hur ofta har du känt dig nöjd med livet som det är just nu? (år 9 grsk och år 2 gy)	79%	Öka
		Elever som om de jämför sig med andra i samma ålder, tror att deras framtid kommer vara bättre (år 9 grsk och år 2 gy)	Pojkar 73% Flickor 39%	Öka

17.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Kommunfullmäktige anvisar kultur- och fritidsnämnden driftsanslag om 131,5 miljoner kronor och investeringsanslag om 14,9 miljoner kronor.
15. Kommunfullmäktige fastställer avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden 2027 enligt handling: Avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden 2027.
16. Kommunfullmäktige fastställer planhyror för inom- och utomhusidrott 2027 enligt handling: Planhyror inom- och utomhusidrott 2027.
17. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för kultur- och fritidsnämnden.

18. Tekniska nämnden

Tekniska nämnden arbetar med livskvalitet och för trygghet i vardagen för kommuninvånarna.

Danderyds kommuns unika trädgårdsstad med naturupplevelser av hög kvalitet, bevarande av det som kännetecknar trädgårdsstaden och biologisk mångfald. Det är delar av det som tekniska nämndens budget används till i syfte att Danderydsborna ska få ut så mycket som möjligt av varje skattekrona.

Tekniska nämnden levererar rent vatten i kranarna, välfungerande avloppssystem, driftsäker avfallshämtning samt trafiksäkra vägar som är framkomliga oavsett årstid. Saker som många tar för självklart i vardagen men kännetecknas av komplexa system och kräver god planering och ständig utveckling.

Naturen i kommunen ska fungera som en kroppslig och själslig tillgång som inspirerar samt ger ny kraft och energi. Här finns såväl gestaltande som unika upplevelser i form av välskötta och planerade parker, lekplatser och planteringar samt flera orörda ytor i form av naturreservat, urskog och vattendrag.

Tekniska nämndens uppdrag består i att långsiktigt förvalta, vårda och utveckla gemensamma tillgångar så att de kan fortsätta att skänka mening, innehåll och ökad livskvalitet i Danderydsbornas liv och vardag.

De senaste åren har krisberedskap blivit en allt viktigare färdighet i den kommunala förvaltningen. Det gäller såväl beredskap i form av yttre hot från främmande makt som

förmåga att klara av förändrade villkor orsakade exempelvis av klimatförändringar. Inom ramen för kommunens krisberedskap pågår ett systematiskt arbete med att placera tryckstegsstationer, som hittills delvis varit lokaliserade i privatägda fastigheter, på kommunala fastigheter i syfte att minska sårbarheten och beroendet samt öka driftsäkerheten. Arbetet med att stärka de brottförebyggande insatserna och arbetet mot välfärdsbrott fortsätter. Nya lagar och föreskrifter inom informations- och cybersäkerhet sätter området som ett prioriterat utvecklingsområde.

Nämnden ska medverka i kommunens riktade satsning på barn och ungas välmående och delta i samverkansformer tillsammans med socialtjänst, skola, kultur och fritid för att främja en trygg och hälsosam uppväxtmiljö.

Övriga insatser utifrån påverkan på tredje man, är förebyggande åtgärder kopplade till skyfall, översvämning och omhändertagande av dagvatten. Insatserna involverar samtliga verksamhetsområden i nämnden och sker genom ett brett samarbete med andra verksamheter.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande föreslår att tekniska nämnden erhåller 166,3 miljoner kronor i driftsbudget 2027, vilket är en minskning med 23,1 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

Minskningen beror på att driftkostnader hänförliga till investeringar har minskat med 27,5 miljoner kronor i och med att de avser fastighetsinvesteringar och därför flyttats till den nybildade fastighetsnämnden. Kapitalkostnader minskar med 0,4 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

I förslaget ingår även ett effektiviseringskrav på 3,0 mnkr. Åtgärderna ska genomföras med beaktande av verksamhetens kvalitet och vara långsiktigt hållbara.

Tekniska nämnden får kompensation med 2 procent för pris- och löneökningar, motsvarande 1,6 miljoner kronor. Därutöver tillförs nämnden 6,2 miljoner kronor för extraordinära kostnader under 2027 i samband med fosforfällning i Edsviken och Lilla Värtan.

Ordföranden föreslår att tekniska nämnden erhåller en investeringsbudget på 288,5 miljoner kronor för 2027, varav 112,3 miljoner koronor avser VA och 1,2 miljoner kronor avser avfall. Budgeten är 147,9 miljoner kronor lägre jämfört med budget 2026 och beror på att 230,5 miljoner kronor hänförliga till fastighetsinvesteringar flyttats till fastighetsnämnden.

Vatten- och avloppsverksamheten

Vatten- och avloppsverksamheten (VA) budgeterar med ett positivt resultat om 0,6 miljoner kronor 2027. Det budgeterade överskottet år 2027 minskar med 4,7 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. Verksamheten ska ge ett nollresultat sett över åren.

Eventuella över- eller underskott förs över till kommande år och påverkar kommande års taxa. Inför 2026 uppgick ackumulerat underskott för VA till 10,8 miljoner kronor.

För att få ekonomin i balans behövs det ett driftöverskott 2026 och åren därefter. VA-taxan föreslås därför att höjas med 25 procent 2027, 18 procent för år 2028 och 8 procent för år 2029. Genom föreslagen budget är underskottet inhämtat till 2029.

Avfallsverksamheten

Avfallsverksamheten budgeterar med ett positivt resultat om 3,8 miljoner kronor 2027. Det budgeterade överskottet år 2027 minskar med 0,5 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. Verksamheten ska ge ett nollresultat sett över åren.

Eventuella över- eller underskott förs över till kommande år och påverkar kommande års taxa. Inför 2026 uppgick ackumulerat underskott för Avfall till 5,1 mnkr. För att få ekonomin i balans behövs det ett driftöverskott 2027 och åren därefter. Avfallstaxan föreslås därför att höjas med 7 procent 2027, 4 procent för 2028 och 4 procent för 2029. Genom föreslagen budget är underskottet inhämtat till 2029.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som	Skötsel av gator och vägar fungerar bra i kommunen, andel nöjda invånare	77,5	Öka
		Skötsel av naturområden i kommunen fungerar bra, andel nöjda invånare	87	Bibehålla
		Läckor på huvudvattenledning (antal per km ledning)	0,11	Minska eller bibehålla
		Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra	78%	Öka

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
	bor och verkar i kommunen	Dialog till invånare ska ske inom 5 arbetsdagar enligt gällande Service Level Agreement (SLA)	81%	Öka
		Snöröjning av gator och vägar fungerar bra i kommunen, andel nöjda invånare	73%	Öka
		Skötsel av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel nöjda invånare	82,4% (2023)	Öka eller bibehålla
		Snöröjning av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel nöjda invånare	74%	Öka
		Nöjda abonnenter - hur fungerar hushållsavfallshämtning	95%	Bibehålla
		Andelen upphandlingar där den fastställda upphandlingschecklistan har följts i upphandlingsprocessen	100%	Bibehålla
		Andel avtal där avtalsuppföljning har genomförts i enlighet med fastställda rutiner och uppföljningsplan	100%	Bibehålla
	Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	Resultat i medarbetarenkäten via hållbart medarbetarengagemang (HME)	81	Öka eller bibehålla
		Sjukfrånvaro bland anställda, (andel %)	4,8%	<5
		Personalomsättning (andel %)	10,6	<13
Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer	Efterlevnad av miljökrav på upphandlade avtal inom byggentreprenad, driftsavtal och ramavtal (Samtliga slutförda upphandlingar under 2026, kontroll av miljöcertifikat. Målvärde: 100% av kontrollerade upphandlingar ska ha gällande certifikat.)	-	100%
		Mängden insamlat restavfall	-	Minska
		Biologisk mångfald	+2,1	Bibehålla
		Återbruk av material ska genomföras i samband med minst två projekt	3	Öka

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upp-rätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verk-samhet, på kort och lång sikt	Andel verksamhetsområden av samtliga med budget i balans (eller visst överskott)	-	100%

18.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Kommunfullmäktige anvisar tekniska nämnden driftsanslag om 166,3 miljoner kronor och investeringsanslag om 288,5 miljoner kronor, varav 112,3 miljoner kronor avser VA och 1,2 miljoner kronor avser avfall.
19. Kommunfullmäktige godkänner tekniska nämndens förslag om en höjning av vatten- och avloppstaxan med 25 procent.
20. Kommunfullmäktige godkänner tekniska nämndens förslag om en höjning av avfallstaxan med 7 procent.
21. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för Tekniska nämnden.

19. Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden är ansvarig för den kommunala verksamheten med drift- och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, resursskolor samt elevhälsa i kommunal regi. Utbildningsnämnden är också ansvarig för Mörby ungdomsmottagning, öppen förskola, enheten för flerspråkighet samt vuxenutbildning genom kommunsamarbetet KCNO.

Utbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen också för bland annat resursfördelning, bidrag för skolskjuts och särskilt stöd, myndighetsutövning i enlighet med skollagen gällande skolplikt och kommunalt aktivitetsansvar samt godkännande och tillsyn av fristående förskolor.

Förskolorna i Danderyd håller en hög kvalitet och exempelvis är det 98 procent av vårdnadshavarna, i kommunens enkäter, som uppger att deras barn trivs på förskolan. Det finns tolv kommunala förskolor och 16 fristående förskolor i kommunen. Under de kommande åren satsar den kommunala förskolan på att utveckla undervisningen inom ramen för ett treårigt utvecklingsarbete i samverkan med forskare och andra kommuner. En annan viktig satsning är att utöka ledarskapet med biträdande rektorer för att bättre kunna fokusera på det pedagogiska och nära ledarskapet.

Generellt och över många år uppvisar Danderyds förskolor och skolor mycket goda resultat. I faktiska kunskapsresultat i grundskolan visar en samlad bedömning av olika kunskapsmått att kommunen ligger på absolut toppnivå i riket. Uppföljningar av Skolinspektionen, brukarenkäter och medarbetarundersökningar placerar Danderyds förskolor, grundskolor och gymnasium på en mycket hög nivå.

Under 2026 utökades verksamheten med två nya resursskolor, Nora och Dana skolorna, för att i ännu högre utsträckning kunna erbjuda bra utbildningsalternativ i kommunen.

Förutsättningarna för förskolan och grundskolan bedöms som mycket god. Invånarna i kommunen har en mycket hög socioekonomisk grundförutsättning, inte minst med hög utbildningsnivå hos vårdnadshavare, som forskning visar kan vara en av de viktigaste faktorerna för bra skolresultat.

Ambitionen att ha Sveriges bästa förskolor och skolor kräver, trots höga resultat och goda grundförutsättningar, ett fortsatt fokus på verksamhetens kvaliteter

Liksom huvuddelen av Sveriges kommuner har även Danderyd sedan många år ett sjunkande barn/elevantal med prognos om fortsatt minskning av volymer. Åtgärder har vidtagits, exempelvis att nyttja befintliga lokaler vid tillfällig flytt av elever då skolor ska renoveras, men fler åtgärder kommer att krävas för att anpassa organisationen utifrån ett minskat barnantal. Ett flertal skolor och förskolor kommer behöva renoveras de kommande åren och där krävs åtgärder för att säkerställa en god kvalitet trots ökade hyreskostnader.

När det gäller verksamhetens resultat finns ett fortsatt behov av att arbeta med elever med en problematisk skolfrånvaro, elever i behov av mycket omfattande särskilt stöd samt med en hög grad av upplevd stress bland en del elever, inte minst flickor.

Det fokus på barn och ungas hälsa och välmående som inleddes 2026 ska fortsätta i oförminskad takt och omfattning. Förskola, skola, socialtjänst samt kultur och fritid ska

genom samverkan, förebyggande arbete och tidiga insatser tillsammans skapa den trygghet att växa som alla unga behöver.

Detta är ett arbete som behöver bedrivas med insatser riktade mot såväl vårdnadshavare, medarbetare, yngre och äldre barn och på olika sätt, men i nära samverkan mellan kommunens olika verksamheter för att nå störst effekt.

Områden som utbildningsnämnden ska fokusera på i denna satsning inom ramen för eget ansvarsområde, men också i samverkan med andra parter och då främst kultur och fritid samt socialtjänsten är,

- Utveckla stödet till elever med omfattande stödbehov och samtidigt utmana elever som kan lära sig på högre nivåer
- Föräldrastöd
- Utveckla arbetet och metoder för att förebygga och åtgärda problematisk skolfrånvaro
- Stärka elevhälsans och skolornas arbete med att förebygga stress hos våra ungdomar och då med särskilt fokus på flickor.

Ett ytterligare område som skolan har att fokusera är elever med särbegåvning. Det är viktigt för motivationen för dessa elever att de utmanas där de befinner sig med hänsyn tagen till att de inte ska behöva byta lokaler, dvs lämna sin klass, utan kunna få den stimulans de behöver i sin vanliga lärmiljö.

Ordning, reda och arbetsro är oavsett övriga prioriteringar ständigt i fokus eftersom det ger en god skolmiljö åt alla elever, oavsett kunskapsnivå, ålder och mognad.

De kommande åren kommer flera statliga reformer på utbildningsområdet att implementeras. Omfattningen och hastigheten på dessa reformer som berör såväl lärares arbetstid, nya läroplaner, nytt betygsystem och mycket mer kommer vara den största förändringen av svenskt utbildningsväsende på 50 år. Dessa reformer kommer behöva prioriteras och utrymmet för eget utvecklingsarbete kommer vara begränsat de närmaste åren.

Arbetet med att stärka krisberedskapen och det civila försvaret fortsätter, liksom de brottförebyggande insatserna och arbetet mot välfärdsbrott. Nya lagar och föreskrifter inom informations- och cybersäkerhet sätter området som ett prioriterat utvecklingsområde.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande föreslår att utbildningsnämnden erhåller 1 019,0 miljoner kronor i driftsbudget 2026, vilket är en ökning med 34,2 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

Ökningen beror på kompensation med 2 procent för pris- och löneökningar med 0,9 miljoner kronor. Uppräkningen av peng-nivåerna och övriga volymrelaterade kostnader medför en kostnadsökning på 39,9 miljoner kronor. Denna ökning motverkas delvis av ett minskat antal barn och elever, vilket reducerar volymkostnaderna med 6,6 miljoner kronor. Sammantaget uppgår nettoökningen för volymer till 33,3 miljoner kronor.

Ökningen av de volymrelaterade kostnaderna beror på att peng-nivåerna för grundskolan och gymnasiet har räknats upp med 5 respektive 2,5 procent, medan peng-nivåerna för förskolan har räknats upp med 3 procent. För övriga verksamheter har uppräkning gjorts med 2 procent. I förslaget ingår även förra årets riktade satsning på barn och ungas välmående om 5,0 miljoner kronor. Av dessa ska 1,0 miljon kronor användas till trivsel och verksamhetsutveckling inom fritidsverksamheten, främst för att öka deltagandet bland elever på mellanstadiet.

Danderyds kommun är ansluten till Storsthlm gemensam gymnasieregion och tillämpar den av Storsthlm framräknade och rekommenderade programpengen för gymnasieskolan. Detta innebär att kommunen har begränsade möjligheter att på egen hand påverka kostnadsutvecklingen för programpengen. För gymnasiet 2027 rekommenderar Storsthlm samverkansområdets kommuner att fastslå föreslagen uppräkning om 2,5 procent.

Ordförande föreslår att utbildningsnämnden erhåller 3,0 miljoner kronor i investeringsbudget 2027, vilket är en oförändrad budget jämfört med 2026.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen	Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas	-	85%
		Förskolan ger mig möjlighet att vara med och diskutera hur mitt barn stöds på bästa sätt	-	90%
		Får du tillräcklig information från personalen i skolan om hur ditt barn utvecklas kunskapsmässigt?	74%	Öka
		Får du tillräcklig information från personalen om hur ditt barn verkar trivas i skolan?	69%	Öka
		Känner du till att du kan vända dig till kommunen (eller till den som driver den fristående/privata skolan) om du skulle ha klagomål och är missnöjd med hur skolan hanterar detta?	71%	Öka
	Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	Resultat i medarbetarenkäten via hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	83
		Sjukfrånvaro bland anställda, (andel %)	5,3%	<5%
		Personalomsättning (andel %)	-	<13
Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare	Kommunen upplevs som trygg och säker	Mitt barn är tryggt i förskolan	98%	98%
		Känner du dig trygg i skolan	92% åk 5 87% åk 8 87% åk 2 gym	92% 87% 87%
	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer	Totalt matsvinn i gram per ätande	-	<60 g/ ätande

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upp-rätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verk-samhet, på kort och lång sikt	Nettokostnadsavvikelse, förskola inkl. öppen förskola, grundskola och gymnasieskola, andel (%)	-16,5 (förskola) -6,9 (grundskola) 0,2 (gymnasiet)	Bibehålla eller minska
		Andel verksamhetsområden av samtliga med budget i balans (eller visst överskott)	5/11	100%
	Nämndspecifika mål			
	Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning	Verksamheten är stimulerande för mitt barn (förskola)	97%	97%
		Mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs (förskola)	96%	96%
		Andel elever som får den hjälp som de behöver från skolan för att klara skolarbetet	75 % åk 8 64% åk 2 gym	75% 70%
		Andel elever som får tillräckliga utmaningar i skolarbetet	82% åk 8	82%
	Danderyds elever har Sveriges högsta kunskapsresultat med avseende på betyg och nationella prov	Andel elever m. A-E i samtliga ämnen åk 6	92%	92%
		Genomsnittligt meritvärde åk 9	279	279
		Gymnasiebehörighet åk 9	97%	97%
		Andel elever med gymnasieexamen efter 3 år	89% (3–4 år)	>80%

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
	Barn och unga upplever välbefinnande	Under de senaste 30 dagarna, hur ofta har du känt dig nöjd med livet som det är just nu? (år 9 grsk och år 2 gy)	79%	Öka
		Elever som om de jämför sig med andra i samma ålder, tror att deras framtid kommer vara bättre (år 9 grsk och år 2 gy)	Pojkar 73% Flickor 39%	Öka
		Känner du att du kan vara dig själv i skola? (År 5 och år 8 grsk)	83%	Öka

19.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

22. Kommunfullmäktige anvisar utbildningsnämnden driftsanslag om 1 019,0 miljoner kronor och investeringsanslag om 3,0 miljoner kronor.
23. Kommunfullmäktige fastställer uppräkning av bidragsbelopp (peng) för pedagogisk omsorg och förskola med i genomsnitt 3 procent, och fritidshem, förskoleklass och grundskola med i genomsnitt 2,0 procent, och genomsnitt för gymnasiet med 2,5 procent.
24. Kommunfullmäktige anvisar utbildningsnämnden 16,5 miljoner kronor, som ingår i driftsanslaget om 1 019,0 miljoner kronor, under två år för att säkerställa att personal i nyckelfunktioner kan stödja omställningen.
25. Kommunfullmäktige fastställer ersättningsnivåer (peng) enligt handling: Ersättningsnivåer till anordnare av verksamhet inom förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola 2027.
26. Kommunfullmäktige fastställer uppräkning för programpriser och strukturtillägg för gymnasiet 2027 enligt handling: Förslag till uppräkning av programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan för 2027.
27. Kommunfullmäktige fastställer ersättningsnivåer (peng) för gymnasiet 2027 enligt handling: Prislista för gymnasieskolan i Stockholmsregionen 2027.
28. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för utbildningsnämnden.

20. Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att erbjuda stöd, skydd och omsorg till kommuninvånare i alla åldrar. Verksamheten omfattar individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, funktionshinderomsorg, socialpsykiatri, arbete mot våld i nära relationer, insatser för nyanlända samt kommunal hälso- och sjukvård.

En modern och lätt tillgänglig socialtjänst

Danderyds kommuninvånare har lätt att komma i kontakt med socialtjänsten och erbjuds ett flexibelt och individanpassat stöd som är anpassat efter den enskildes unika situation och behov.

Fler insatser ska erbjudas utan behovsprövning för att göra det enklare och mindre stigmatiserande för Danderyds kommuninvånare att söka stöd. Socialtjänsten arbetar aktivt för att nyttja digitaliseringens möjligheter och kommuninvånare kommer genom allt fler digitala tjänster kunna komma i kontakt med och tillgodogöra sig stöd från socialtjänsten.

Att sänka tröskeln för enskilda att komma i kontakt med socialtjänsten samt att genom kommunikation tydliggöra vilka tjänster och insatser socialtjänsten erbjuder är prioriterade områden. Vidare kommer arbete genomföras för att säkerställa att verksamheten har ett tydligt fokus på att komma närmare kommuninvånarna, öka kunskapen om deras behov och använda kunskaperna som underlag för all verksamhetsutveckling.

En kvalitet- och kunskapsbaserad socialtjänst

Invånare som får stöd och insatser från socialtjänsten ska garanteras hög kvalitet och uppleva att situationen, efter kontakt med socialtjänsten, har förbättrats. Den enskilde bemöts på ett respektfullt sätt utifrån sina förutsättningar och behov.

Myndighetsutövningen kännetecknas av hög rättssäkerhet och medinflytande från den enskilde. Insatser genomförs utifrån väl genomtänkta arbetssätt som bedrivs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Äldre Danderydsbor får hög kvalitet genom ett respektfullt bemötande och genom tillgång till personal med lämplig utbildning och kompetens som har god kännedom om äldres vanor samt omsorgs- och vårdbehov. Under 2027 kommer fortsatta satsningar göras för att säkerställa att språkkravet efterlevs inom såväl vård- och omsorg i kommunal regi som privat regi.

En förebyggande socialtjänst

Kommuninvånare erbjuds förebyggande insatser innan problem uppstår. Socialtjänsten arbetar därför förebyggande och uppmärksammar behovet av och möjligheten att utföra sitt uppdrag proaktivt.

Målet är att ett proaktivt arbetssätt ska genomsyra hela socialtjänstens verksamhetsområde och på samtliga nivåer.

Förebyggande arbete kräver långsiktiga och samordnade åtgärder på olika nivåer samt en långsiktig planering av kommunens insatser till grupper och enskilda. Här prioriteras en god och nära samverkan inom kommunens organisation för att på bästa sätt arbeta målinriktat och nyttja resurserna på bästa sätt.

Framtida utmaningar, inte minst den demografiska utvecklingen med en allt äldre befolkning, ställer krav på socialtjänsten att anpassa verksamheten efter nya förhållanden.

Ett särskilt fokus på barn och unga

Barn och unga i Danderyd ska ges goda förutsättningar att växa upp under trygga och goda förhållanden. Socialtjänsten ska vara lätt att nå och erbjuda stöd i ett tidigt skede när behov uppstår.

Utvecklingen i samhället visar att många barn och unga upplever stress, psykisk ohälsa och oro inför framtiden. Särskilt viktigt är att uppmärksamma de utmaningar som många unga upplever kopplat till prestationskrav, psykiskt välbefinnande och social gemenskap. Socialtjänsten ska därför fortsätta utveckla tidiga och förebyggande insatser som stärker barns och ungas hälsa, trygghet och framtidstro.

Ett nära samarbete mellan socialtjänst, skola, kultur- och fritidsverksamhet, vård och andra aktörer är en förutsättning för att tidigt kunna identifiera behov och erbjuda rätt stöd. Barnrättsperspektivet ska genomsyra arbetet och barns delaktighet ska stärkas i frågor som berör dem. Särskilt fokus ska läggas på insatser som främjar psykisk hälsa, stärker föräldraskapet samt förebygger skolfrånvaro, social isolering och annan problematik som kan påverka barns utveckling negativt

En robust organisation med högt engagemang

I en allt mer komplex verklighet med nya och ändrade behov krävs en robust organisation och medarbetare med högt engagemang.

Ökade satsningar för att stärka medarbetarnas kompetens bedöms i sin tur höja kvaliteten på det stöd och de insatser som erbjuds invånarna. En stor satsning på chefs- och ledarskap kommer att genomföras för att säkerställa en robust organisation. Att involvera medarbetarna i att utveckla organisationen är en förutsättning för ett högt medarbetarengagemang. Även att skapa en psykologisk trygghet på arbetsplatsen där brister och misstag inte möts med klander och skuldbeläggning ger möjligheter att åtgärda och eliminera risker vilket bedöms höja kvaliteten och engagemanget hos medarbetarna. Detta är något som prioriteras inom socialförvaltningen i arbetet för en robust organisation.

Arbetet med att stärka krisberedskapen och det civila försvaret fortsätter, liksom de brottförebyggande insatserna och arbetet mot välfärdsbrott. Nya lagar och föreskrifter inom informations- och cybersäkerhet sätter området som ett prioriterat utvecklingsområde.

Fortsatt utveckling för framtidens behov

För att kommuninvånarna ska få stöd i rätt tid fortsätter socialtjänsten att utveckla verksamheten mot ökad tillgänglighet, ett mer proaktivt och förebyggande arbetssätt samt kunskapsbaserade insatser. Särskilt fokus ligger på barn och ungas hälsa, digital utveckling, den demografiska utvecklingen samt ett fortsatt arbete för trygghet, beredskap och stärkt tillit till socialtjänsten.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande föreslår att socialnämnden erhåller en driftbudget på 855,7 miljoner kronor för 2027. Det är 10,2 miljoner kronor mer än budgeten för 2026.

Ökningen inkluderar en kompensation på 2 procent för pris- och löneökningar, vilket motsvarar 3,0 miljoner kronor. Trots denna kompensation minskar anslaget totalt med 2,7 miljoner kronor jämfört med 2026. Minskningen beror på att kostnader om totalt 9,1 miljoner kronor har flyttats från anslag till volym.

Omflyttningen gäller arvoden till egna kontaktpersoner och uppdragstagare. Dessa kostnader styrs av volymen och beror på antalet uppdrag, men har tidigare redovisats under anslag. Inför budget 2027 har dessa kostnader flyttats från anslag till volym för att ge en mer rättvisande bild av förvaltningens kostnadsstruktur. Förslaget innehåller även en satsning på 1,0 miljon kronor för insatser som ska öka matglädjen för äldre.

Kostnaderna för volymer ökar med 22,9 miljoner kronor. Omsorgspengen till omsorgsboenden och LSS-boenden ökar med 2 procent, vilket motsvarar cirka 7,0 miljoner

kronor. Hemtjänstchecken höjs med 3 procent, vilket motsvarar cirka 3,9 miljoner kronor. Volymdelen för fler insatser ökar med 12 miljoner kronor, men detta motverkas av en minskning av volymerna med 10,0 miljoner kronor.

I förslaget ingår en minskning av volymanslaget med 10,0 miljoner kronor jämfört med nämndens förslag. Minskningen motiveras av att nämndens delårsprognos visar ett överskott hänförligt till volymutvecklingen och ett genomsnittligt överskott om cirka 20 miljoner kronor de senaste tre åren. Beloppet överförs till kommunstyrelsens reserv och kan, efter särskilt beslut, återföras till nämnden om volymutvecklingen medför ett motsvarande finansieringsbehov.

Ordföranden föreslår att socialnämnden får 1,0 miljon kronor i investeringsbudget 2027. Det är samma nivå som 2026.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	85%	Öka
		Brukarbedömning sammantaget, individ- och familjeomsorg, IFO	90%	Öka eller bibehålla
		Brukarbedömning sammantaget LSS	89%	Öka eller bibehålla
		Brukarbedömning sammantaget vård- och omsorgsboende	83%	Öka
	Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	Resultat i medarbetarenkäten via hållbart medarbetarengagemang (HME)	79	Öka
		Sjukfrånvaro bland anställda, (andel %)	6,3%	Bibehålla
		Personalomsättning (andel %)	8,6%	<13

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare	Kommunen upplevs som trygg och säker	Vuxna (18 år eller äldre) som aktualiserats i individ- och familjeomsorgen på grund av utsatthet för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld, antal/10 000 vuxna invånare (vill öka kontaktsökandet)	11,6	Öka
		Andel brukare (65 år+) som är trygga med sin hemtjänst (mycket eller ganska mycket)	82	Öka
		Andel brukare (65 år+) som är trygga med sitt särskilda boende	91	Öka eller bibehålla
		Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	89	Öka eller bibehålla
	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer	Minskad användning av engångsprodukter, förändring av inköpt mängd av utvalda engångsprodukter inom vård och omsorg jämfört med basår	-	-10%
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet, på kort och lång sikt	Nettokostnadsavvikelse (exkl. LSS), andel (%) äldreomsorg, individ- och familjeomsorg	-7,9% (ÄO) -1,4% (IFO)	Bibehålla eller minska
		Andel verksamhetsområden av samtliga med budget i balans (eller visst överskott)	-	100%
	Nämndspecifika mål			
	Äldre och personer med funktionsnedsättning med stöd från kommunen möter en god omsorg	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	84%	Öka
		Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	82%	Öka

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
	Barn och vuxnas livssituation har förbättrats efter stöd från socialtjänsten	Brukarbedömning barn- och ungdomsvård IFO - förbättrad situation, andel (%)	50 % (2024)	Öka
		Brukarbedömning barn- och ungdomsvård IFO vårdnadshavare - förbättrad situation, andel (%)	71 %	Öka
		Brukarbedömning skadligt bruk och beroende IFO - förbättrad situation, andel (%)	100%	Bibehålla
		Brukarbedömning ekonomiskt bistånd IFO - förbättrad situation, andel (%)	78 %	Öka
	Barn och unga upplever välbefinnande	Under de senaste 30 dagarna, hur ofta har du känt dig nöjd med livet som det är just nu? (år 9 grsk och år 2 gy)	79%	Öka
		Elever som om de jämför sig med andra i samma ålder, tror att deras framtid kommer vara bättre (år 9 grsk och år 2 gy)	Pojkar 73% Flickor 39%	Öka

20.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29. Kommunfullmäktige anvisar socialnämnden driftsanslag om 855,7 miljoner kronor och investeringsanslag om 1,0 miljoner kronor.
30. Kommunfullmäktige fastställer en höjning av hemtjänstcheck med 3 procent 2027.
31. Kommunfullmäktige fastställer en höjning av omsorgspengen till omsorgboenden och LSS boenden med 2 procent 2027.
32. Kommunfullmäktige fastställer avgifter inom socialnämndens ansvarsområden 2027 enligt handling: Avgifter inom socialnämndens ansvarsområden år 2027.
33. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för socialnämnden.

21. Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden finns med i alla livscykler av Danderydsbornas liv. I tidig ålder skapar nämnden grundläggande förutsättningar för en trygg, hållbar och inspirerande miljö i kommunens förskolor. Fastighetsnämnden erbjuder skolmiljöer där elever och lärare ska kunna fokusera på lärande och utveckling, vilket är en förutsättning för goda skolresultat och grunden till att skapa sig möjligheter i ett framtida arbetsliv.

Nämnden tillgodoser också Danderydsbornas behov av trygghet och omsorg i livets senare skede genom olika typer av boendemiljöer för äldre utifrån olika behov.

Fastighetsnämnden erbjuder också ett attraktivt utbud av klimatvänliga och verksamhetsanpassade fastigheter för såväl näringsliv som offentlig sektor.

När det gäller samhällskritisk infrastruktur ligger kommunen långt fram avseende de skyddsrum som kommunen ansvarar för samt tillgången till reservkraft vid prioriterade fastigheter vid ett eventuellt kraftbortfall. Nämnden bedriver även kontinuerlig omvärldsbevakning för att analysera och tidigt kunna agera vid händelser och situationer som kan komma att påverka kommunen.

Arbetet med att stärka krisberedskapen och det civila försvaret fortsätter, liksom de brottförebyggande insatserna och arbetet mot välfärdsbrott. Nya lagar och föreskrifter inom informations- och cybersäkerhet sätter området som ett prioriterat utvecklingsområde.

Nämnden ska medverka i kommunens riktade satsning på barn och ungas välmående och delta i samverkansformer tillsammans med socialtjänst, skola, kultur och fritid för att främja en trygg och hälsosam uppväxtmiljö.

Övriga insatser utifrån påverkan på tredje man, är förebyggande åtgärder kopplade till skyfall, översvämning och omhändertagande av dagvatten. Insatserna involverar samtliga verksamhetsområden i nämnden och sker genom ett brett samarbete med andra verksamheter.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande föreslår att fastighetsnämnden erhåller 26,0 miljoner kronor i driftsbudget 2027. Av beloppet avser 25,5 miljoner kronor driftkostnader hänförliga till investeringar och 0,5 miljoner kronor avser anslag för att täcka politiska kostnader.

Budget för fastighetsverksamheten uppgår till 0,0 miljoner kronor (netto), varav 365,4 miljoner kronor för intäkter och 365,4 miljoner kronor för kostnader och är en ökning med 2,3 procent jämfört med år 2026.

Ordförande föreslår att fastighetsnämnden erhåller 230,5 miljoner kronor i investeringsbudget 2027, vilket är en minskning med 44,5 miljoner kronor jämfört med 2026 och den budget som dåvarande fastighetsavdelningen hade.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen	Fastighetsverksamheten har nöjda hyresgäster, vilket mäts genom Total index	63 (2024)	Öka
		Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra	78%	Öka
		Dialog till invånare ska ske inom 5 arbetsdagar enligt gällande Service Level Agreement (SLA	81%	Öka
		Andelen upphandlingar där den fastställda upphandlingschecklistan har följts i upphandlingsprocessen	100%	Bibehålla
		Andel avtal där avtalsuppföljning har genomförts i enlighet med fastställda rutiner och uppföljningsplan	100%	Bibehålla
	Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	Resultat i medarbetarenkäten via hållbart medarbetarengagemang (HME)	81	Öka eller bibehålla
		Sjukfrånvaro bland anställda, (andel %)	4,8%	<5
		Personalomsättning (andel %)	10,6	<13
Kommunen ska vara trygg för boende, företagare och besökare	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer	Energianvändningen ska minska med 3% per år (genomsnitt över 5 år) *	3,84%	Minska m. 3 %
		Efterlevnad av miljökrav på upphandlade avtal inom byggentreprenad, driftsavtal och ramavtal. (Samtliga slutförda upphandlingar under 2026, kontroll av miljöcertifikat. 100% av kontrollerade upphandlingar ska ha gällande certifikat.)	-	100%
		Återbruk av material ska genom föras i samband med minst två projekt	3	Öka

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet, på kort och lång sikt.	Andel verksamhetsområden av samtliga med budget i balans över en treårig period (eller visst överskott)	-	100%
		Vakansgrad i kommunägda fastighetsobjekt	2,2%	Behålla eller minska

* Förutsätter att hantering av varmhyra är densamma

21.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Kommunfullmäktige anvisar fastighetsnämnden driftsanslag om 26,0 miljoner kronor och investeringsanslag om 230,5 miljoner kronor.
35. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för fastighetsnämnden.

22. Finansiering

22.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Kommunfullmäktige fastställer att verksamhetens nettokostnad budgeteras uppgå till 2 383,0 miljoner kronor 2027 och finansieras med skatteintäkter (netto).
37. Kommunfullmäktige fastställer att skatteintäkter (netto) budgeteras uppgå till 2 432,0 miljoner kronor 2027.
38. Kommunfullmäktige fastställer att finansnettot budgeteras uppgå till en kostnad av 30,0 miljoner kronor 2027.
39. Kommunfullmäktige fastställer att årets resultat budgeteras till 19,0 miljoner kronor 2027.
40. Kommunfullmäktige fastställer att årets resultat efter justering enligt balanskrav budgeteras till 19,0 miljoner kronor 2027.
41. Kommunfullmäktige fastställer kommunalskatten till 18:15 per skattekrona för 2027.
42. Kommunfullmäktige fastställer att investeringar budgeteras till 605,2 miljoner kronor 2027.

23. Djursholms AB

Djursholms AB ägs till 100 procent av Danderyds kommun och har sitt säte i Danderyd. Enligt bolagsordningen är ändamålet med Djursholms AB att stödja kommunens exploateringsverksamhet för olika former av bebyggelse och anläggningar. Bolaget har också till syfte att inom ramen för det kommunala ändamålet, äga och förvalta bebyggda eller obebyggda fastigheter för kommunal verksamhet och fritidsändamål inom det kommunala uppdraget.

Ordförandens förslag – Mål och indikatorer

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Kvalitet och valfrihet ska ständig utvecklas	Av kommunen finansierade verksamheter håller hög kvalitet, har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen.	Fastighetsverksamheten har nöjda hyresgäster, vilket mäts genom Total index	(För FN 63, 2024)	Öka
	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer.	Energianvändningen ska minska med 3% per år (genomsnitt över 5 år) *	(För FN 3,84%)	Minska m. 3 %
		Efterlevnad av miljökrav på upphandlade avtal inom byggentreprenad, driftsavtal och ramavtal. (Samtliga slutförda upphandlingar under 2026, kontroll av miljöcertifikat. 100% av kontrollerade upphandlingar ska ha gällande certifikat.)	-	100%

Inriktningsmål	Nämndmål	Indikator	Utfall 2025	Mål 2027
Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva	Kommunen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet, på kort och lång sikt.	Under en rullande treårsperiod ska bolaget visa ett positivt resultat på minst en krona efter finansiella poster, exklusive fastighetsförsäljningar	-	Minst 1 kr
		Vakansgrad i kommunägda fastighetsobjekt	(För FN 2,2%)	Minska
		Under en treårsperiod ska bolaget ge utdelning till ägaren		Uppfyllt

* Förutsätter att hantering av varmhyra är densamma

23.1. Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

43. Kommunfullmäktige fastställer mål och indikatorer för Djursholms AB.

24. Revision

Revisionen granskar kommunens verksamhet, ekonomi och förvaltning enligt kommunallagen. Revisionen granskar årsredovisningar och budgetuppföljningar, lämnar omdömen om räkenskaperna, identifierar brister och risker, och ger rekommendationer för förbättringar. Revisionen rapporterar till kommunfullmäktige och följer upp vidtagna åtgärder. Ansvarsområdet omfattar hela kommunens verksamhet.

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till driftsbudget uppgår till 1,7 miljoner kronor för 2027, vilket är en oförändrad budget jämfört med 2026.

Investeringsbudget

Revision har inga planerade investeringar för 2027.

Ordförandens förslag - Ekonomi

Ordförande noterar att kommunfullmäktiges presidium har föreslagit att revision erhåller 1,7 miljoner kronor i driftsbudget 2027.

24.1. Kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till kommunfullmäktige

44. Kommunfullmäktige anvisar revision driftsanslag om 1,7 miljoner kronor och investeringsanslag om 0,0 miljoner kronor.

Handlingar

1. Kommunstyrelsens ordförandes förslag till budget 2027 och plan 2027–2029
2. Tjänsteutlåtande Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2027 och plan 2028–2029
3. Avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden 2027
4. Planhyror inom- och utomhusidrott 2027
5. Ersättning till anordnare av verksamhet inom förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola 2027
6. Programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan 2027
7. Prislista för gymnasieskolan i Stockholmsregionen 2027
8. Avgifter inom socialnämndens ansvarsområden 2027
9. Investeringar budget 2027 och plan 2028–2031
10. Kommunfullmäktiges presidiums förslag till budget för revision
11. Resultaträkning